

***PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY
JANOWIEC KOŚCIELNY***

EURO CONSULTING, Olsztyn 2004 rok.

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny jest dokumentem planistycznym o charakterze operacyjnym, który opisuje planowane przedsięwzięcia samorządu gminnego na lata 2004-2013, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Dokument powstał w wyniku prac Zespołu ds. Rozwoju Lokalnego złożonego z przedstawicieli pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy i doradców zewnętrznych. Program został poddany konsultacjom społecznym poprzez przedstawienie go do zaopiniowania organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy.

Dokument ten składa się z 9 części:

- określenia obszaru i czasu realizacji planu,
- analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Janowiec Kościelny,
- określenia zadań polegających na poprawie sytuacji w Gminie Janowiec Kościelny,
- określenia i opisu zadań i projektów do zrealizowanie w okresie wdrażania planu,
- opisu powiązań projektów i zadań w Gminie Janowiec Kościelny z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu i województwa,
- określenia wskaźników osiągnięć planu,
- planu finansowego,
- opisu sposobu wdrażania planu,
- opisu sposobu monitorowania, oceny i komunikacji społecznej planu.

Podstawą opracowania części pierwszej i drugiej planu była Strategia Rozwoju Gminy Janowiec Kościelny, Studium Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny, dane urzędu statystycznego, Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, Powszechnego Spisu Rolnego, Urzędu Gminy Janowiec Kościelny.

SPIS TREŚCI:

- I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny.

- II. Aktualna sytuacja społeczno- gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu.
  - 2.1. Położenie, powierzchnia, ludność.
  - 2.2. Środowisko przyrodnicze.
    - 2.2.1. Położenie geograficzne.
    - 2.2.2. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.
    - 2.2.3. Budowa geologiczna.
    - 2.2.4. Szata roślinna.
    - 2.2.5. Zasoby wodne.
    - 2.2.6. Klimat i warunki aerosanitarne.
  - 2.3. Turystyka.
  - 2.4. Zagospodarowanie przestrzenne.
    - 2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.
    - 2.4.2. Użytkowanie gruntów.
    - 2.4.3. Infrastruktura techniczna.
    - 2.4.4. Własność nieruchomości.
    - 2.4.5. Obiekty dziedzictwa kulturowego.
  - 2.5. Identyfikacja problemów.
  - 2.6. Gospodarka.
    - 2.6.1. Pracodawcy.
    - 2.6.2. Rynek pracy.
    - 2.6.3. Rolnictwo.
  - 2.7. Identyfikacja problemów.
  - 2.8. Sfera społeczna.
    - 2.8.1. Sytuacja społeczna i demograficzna.
    - 2.8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.
    - 2.8.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia.
  - 2.9. Identyfikacja problemów.
- III. Realizacja priorytetów i zadań.
- IV. Plan finansowy na lata 2004-2006.
- V. Plan finansowy na lata 2007-2013.
- VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.
- VII. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny.
- VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny

Gmina wiejska Janowiec Kościelny jest położona w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie nidzickim. Od strony zachodniej graniczy z gminą wiejską powiatu nidzickiego – Kozłowo. Od wschodniej z gminą wiejską powiatu nidzickiego Janowo; od północnej z gminą miejsko wiejską Nidzica. Od strony południowo zachodniej gminą miejsko-wiejską powiatu działdowskiego – Działdowo Od strony południowej z gminą wiejską województwa mazowieckiego powiatu mławskiego – Wieczfnia Kościelna.

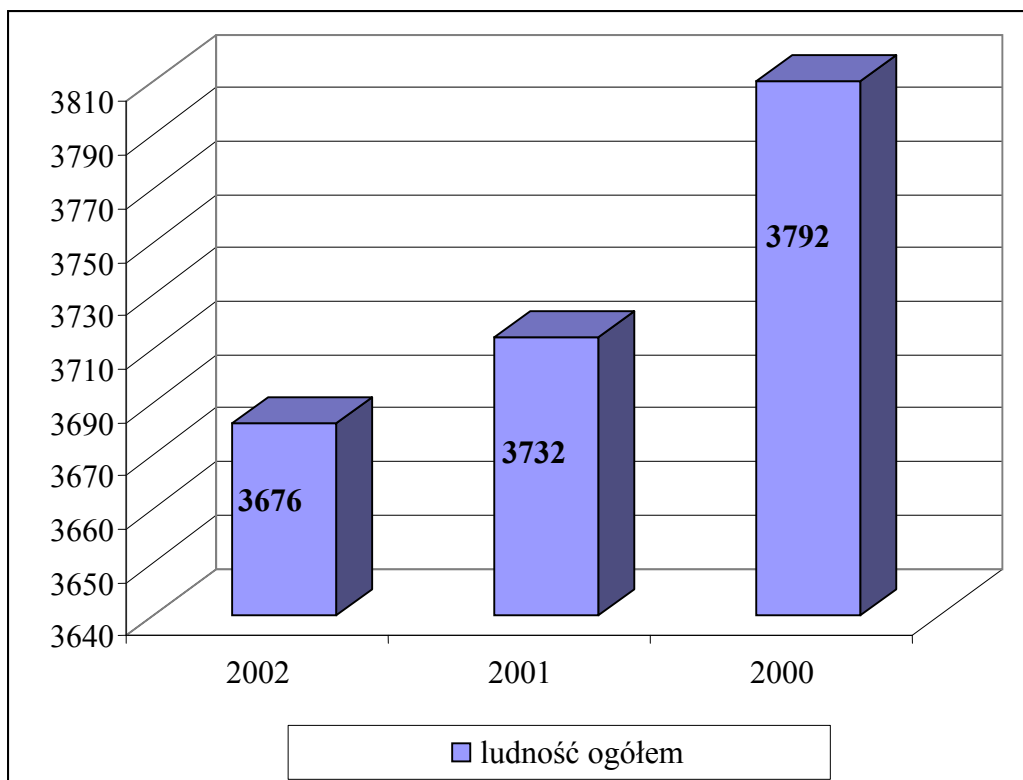
Czas realizacji planu zamyka się w okresie lat 2004-2013. Plan zawiera dokładny harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2004-2006 i przybliżony na lata 2006-2013.

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność.

Liczba ludności faktycznie zamieszkującej obszar gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku wynosiła 3676 osób, z czego 48,4% (1701) to kobiety.

Dynamikę zmian liczby ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania przedstawia wykres 1.

2.2. Środowisko przyrodnicze

2.2.1. Położenie geograficzne

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina Janowiec Kościelny leży na obszarze Nizy Środkowoeuropejskiego, na pograniczu dwóch podprowincji: Pojezierza Środkowo-Bałtyckiego i Niziny Północnomazowieckiej. Pas południowy obszaru gminy to mazoregion Wzniesień Mławskich graniczący od północy z Garbem Lubawskim. Obszar jest, więc zróżnicowany pod względem geograficznym, co znajduje odzwierciedlenie w ukształtowaniu terenu¹.

Janowiec Kościelny leży na obrzeżu głównych systemów powiązań przyrodniczych zarówno o randze krajowej jak i lokalnej. Wschodnia i północno-wschodnia część gminy to korytarz ekologiczny związany z doliną Orzyca włączony w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmującego znaczną część województwa warmińsko-mazurskiego. W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA obszar gminy leży na pograniczu dwóch obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym: Obszaru Puszczy

Kurpiowskiej (resztki dawnej Puszczy Zielone) oraz Obszaru Zachodniomazurskiego. Zarówno jeden obszar węzłowy jak i drugi wyróżniają się z otoczenia bogactwem ekosystemów i stopniem naturalności. W obrębie obszarów węzłowych mieszczą się biocentra i strefy buforowe, w których występują nagromadzenia największych walorów przyrodniczych. Tak właśnie została zakwalifikowana dolina Orzyca. W układzie zlewniowym blisko 80% obszaru gminy należy do zlewni rz. Narwi. Niewielki północno-wschodni fragment gminy leży w zlewni rz. Nidy (Wkry), natomiast z południowo-zachodniego wody odprowadzane są do rz. Wieczfnianki. Cała gmina należy do zlewni Wisły².

Gmina Janowiec Kościelny tak jak całe województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego "Zielone Płuca Polski" obejmującego swym zasięgiem północno-wschodnią część Polski³.

2.2.2. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.

Powierzchnia gminy Janowiec Kościelny posiada charakter falisty, miejscami równinny. Południowa część gminy - do doliny Orzyca, to fragment Wzniesień Mławskich. Rzeźba ukształtowana została tu głównie na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności lodowca i wód lodowcowych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Najwyższe wzniesienie w tym rejonie sięga prawie 200 m n.p.m., schodząc do ok. 60 m w dolinę Orzyca. Urozmaiceniem rzeźby w tej części gminy są wzgórza i wały moreny czołowej. Charakteryzują się one dość dużym nachyleniem stoków, świeżością form przypominają rzeźbę pozostawioną przez zlodowacenia bałtyckie. Do form rysujących się w krajobrazie południowej części gminy należy zaliczyć pojedyncze izolowane wzgórza moreny czołowej. Położone są one na wysokości ok. 170 m n.p.m., a nachylenie zboczy często przekracza 10%. Od południa na teren gminy wcinają się dwa wały morenowe, rozcięte doliną Wieczfnianki. Wał wschodni przebiegający z północnego zachodu na południowy wschód od wsi Żaki przez Turowo, Jabłonowo, posiada wysokości bezwzględne do 200 m n.p.m. Stoki w tym rejonie bywają bardzo strome, a nachylenia terenu przekraczają często 15%. Wał zachodni o nieco odmiennej rzeźbie zahacza o teren gminy jedynie w rejonie wsi Napierki. W rzeźbie terenu

---

¹ <http://www.janowiec.com.pl/poloz.html>

² Tamże

³ Tamże

wyróżniają się pojedyncze pagórki i wzgórza. Pomiędzy nimi znajdują się obniżenia i zagłębienia, bądź suche dolinki erozyjno-denudacyjne.

Do form późnoglacialnych i holocenijskich na omawianym terenie należą doliny rzeczne. Największą wytworzyła rz. Orzyc. Zajmuje ona na terenie gminy niewielki pas wzdłuż wschodniej granicy. Dno doliny jest płaskie, podmokłe o zróżnicowanej szerokości. Doliny wytworzone przez zachodnie dopływy Orzyca są formami niewielkimi o dnach również podmokłych i zabagnionych. Północna część gminy to fragment falistej wysoczyzny morenowej w obrębie jednostki morfologicznej zwanej "Garbem Lubawskim", na wschodnim schyłkowym jej krańcu⁴.

2.2.3. Budowa geologiczna.

Pod względem geologicznym obszar gminy Janowiec Kościelny położony jest w obrębie Niecki Mazowieckiej zbudowanej z osadów kredowych, wypełnionej osadami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi w strefie granicznej dwóch struktur: antekliny mazursko-suwalskiej i syneklizy perybaltyckiej. Granicę między nimi zaznacza strefa uskoku biegnąca linią na północ od Działdowa aż do terenów na południe od Mławy. Na podłożu krystalicznym leżą osady paleozoiczne, których miąższość jest zróżnicowana od kilku do powyżej 500 m oraz osady mezozoiczne o miąższości rzędu 2000-3000 m. Strop osadów nawierconych tworzy kreda górna, nad którą występują utwory kenozoiku (trzeciorzęd i czwartorzęd) o miąższości 200-400 m. Trzeciorzędowe utwory paleocenu zostały stwierdzone m.in. w wierceniach w Nidzicy. Tworzą je piaski, piaskowce margliste i mułowce z glaukonitem oraz szczątkami fauny. Osady oligocenu zostały stwierdzone także wierceniemi w Nidzicy. Miąższość ich dochodzi do 50 m, a budują je głównie mułki i ły z niewielkimi przewarstwieniami piasków glaukonitowych. Lokalnie udział piasków w utworach oligocenu przekracza 50%. Podobnie jak osady oligocenu także osady miocenu wykształcone są przeważnie w facji ilasto-mułkowej. Miąższość utworów miocenu jest dość znaczna i dochodzi do 100 m. Miocen zbudowany jest z mułków węglistych, łąw i piasków z wkładkami węgla brunatnego. Ostatnim ogniwem trzeciorzędu są utwory pliocenu. Wykształcony jest on jako ły i mułki pstre, niekiedy czarne z przewarstwieniami piasków drobnoziarnistych lub pylastych. Poza rejonem głębokich rozcięć erozyjnych pliocen stanowi bezpośrednie podłoże utworów czwartorzędowych. Stropowa część utworów pliocenijskich

---

⁴ Tamże

wykazuje znaczne urozmaicenie. Najwyższe położenie iłów plioceńskich zanotowano w profilu w Pokrzywnicy na wysokości 158 m n.p.m. oraz w rejonie Białut na rzędnej 152,1 m n.p.m. Strefa wysokiego wypiętrzenia osadów pliocenu graniczy bezpośrednio z rynną erozyjną o rozciągłości północ-południe tj. na północ od Napieriek w stronę Nidzicy. Strefa obniżonego stropu trzeciorzędowego posiada zapewne odgałęzienia w kierunku wschodnim. Wszystko to powoduje, że budowa wyżej zalegających utworów czwartorzędowych jest silnie zróżnicowana. Zarówno budowa geologiczna jak i wynikająca z tego miąższość utworów czwartorzędowych jest na terenie gminy silnie zróżnicowana. Maksymalna grubość pokrywy czwartorzędowej występuje w obrębie głęboko wciętych w podłoże trzeciorzędowe form erozyjnych. Najniższą miąższość osadów czwartorzędowych zanotowano w strefach wypiętrzeń osadów plioceńskich tj. w rejonie Pokrzywnicy zaledwie 12,0 m oraz w rejonie Białut zaledwie 18,0 m. Najpełniejszy profil osadów czwartorzędowych związany jest z rozcięciami erozyjnymi. Najstarsze osady czwartorzędowe (eoplejstocen) nie zostały dotychczas stwierdzone lub rozpoznane w obrębie rozpatrywanej gminy, jak również osady najstarszego zlodowacenia podlaskiego. Dopiero osady z interglacjału kromerskiego, a więc z okresu charakteryzującego się intensywnym rozwojem procesów denudacyjnych i erozyjnych zostały stwierdzone m.in. w Nidzicy i Mławie. Ówczesne rzeki głęboko wcięły swe doliny nie tylko w starsze osady glacialne, ale także w utwory trzeciorzędowe, tworząc podstawowe zręby rzeźby podczwartorzędowej. Głęboko wcięte doliny rzeczne w końcowym etapie interglacjału zasypane zostały utworami piaszczysto-żwirowymi o miąższości dochodzącej do 40 m. (wiercenia w Nidzicy). Występujące po interglacjale kromerskim zlodowacenie południowo-polskie reprezentowane jest przez gliny zwałowe, osady wodnolodowcowe oraz zastoiskowe dwóch stadiałów. Dość powszechnie w rozpatrywanym rejonie występują osady starszego stadiału. Tworzą je gliny zwałowe występujące na rzędnych ca 15-25 m p.p.m. Zarówno gliny zwałowe tego stadiału jak i występująca nad nimi seria warwowych mułków ilastych występuje jedynie w obrębie rozcięć erozyjnych. Lokalnie ponad serią zastoiskową występuje warstwa piaszczysto-żwirowa, związana z osadami sandrowymi. Występujące ponad osadami zlodowacenia południowo-polskiego osady interglacjału mazowieckiego także ograniczone są z reguły do rozcięć erozyjnych. Osady tego interglacjału tworzą przeważnie piaski pylaste z licznymi przewarstwieniami mułków i iłów. W rejonie rozpatrywanej gminy utwory te zalegają w zakresie rzędnych 25-50 m n.p.m. Osady neoplejstocenu obejmujące osady zlodowacenia środkowo-polskiego oraz północno-polskiego tworzą główną "masę" utworów czwartorzędowych. Osady zlodowacenia środkowopolskiego są reprezentowane przez trzy okresy glacialne i przedzielające je okresy

interstadialne. Osady tego zlodowacenia mają największy udział w budowie geologicznej pokrywy czwartorzędowej i występują na niemal całym omawianym obszarze. Miąższość osadów jest bardzo zróżnicowana, przy czym największe redukcje występują w obrębie wyniesień powierzchni podczwartorzędowej. Najbardziej powszechnie występuje glina zwałowa stadiału maksymalnego. W obrębie rozpatrywanej gminy występuje ona na wysokościach 110-155 m n.p.m. Osady następnego stadiału tj. mazowiecko-podlaskiego reprezentowane są przez utwory zastoiskowe, wypełniające obniżenia ówczesnej powierzchni oraz rzadziej gliny zwałowe i utwory wodnolodowcowe. Lokalnie gliny zwałowe uległy rozmyciu i jedynym świadectwem ich występowania jest bruk morenowy⁵.

W obrębie gminy Janowiec Kościelny glina zwałowa tego stadiału występuje na rzędnych 120-140 m n.p.m. Występujące ponad nią utwory wodnolodowcowe mają z reguły niewielką miąższość i ograniczają się przeważnie do obniżeń, powstałych na skutek erozji wód glacialnych. Okres interstadiału bużańskiego wyrażony jest osadami rzecznyymi o miąższości do kilku metrów. Nasunięcie lądolodu ostatniego stadiału zlodowacenia środkowopolskiego poprzedziła akumulacja ilów, mułków i piasków sandrowych. Osady tego stadiału tworzą charakterystyczną dwudzielność tj. dwie warstwy glin zwałowych i rozdzielające je utwory wodnolodowcowe. Osady wodnolodowcowe tworzą przeważnie ciągły poziom i występują na rzędnych 150-170 m n.p.m. Lokalna redukcja tych osadów, poza strefami wywietrzenia utworów starszych, związana jest z kulminacjami stropu starszego poziomu glin zwałowych. Powierzchnia rozpatrywanego terenu zbudowana jest z licznych form glacialnych. Charakterystyczne są tu moreny czołowe o południkowym rozciągnięciu. W krajobrazie wyraźnie zaznacza się morena czołowa stadiału północno-mazowieckiego w rejonie Nidzica-Muszaki. Morena ta wchodząca w rozpatrywany obszar ma kulminacje sięgającą 200 m n.p.m. Jest to wyraźna strefa marginalna związana z dłuższym postojem lądolodu północno-mazowieckiego. Innym typem osadów stadiału północno-mazowieckiego są piaski i żwiry ozów. Mają one charakter osadu wodnolodowcowego, warstwowanego. W okresie zlodowacenia północnopolskiego rozpatrywany teren znajdował się w strefie peryglacialnej i był intensywnie niszczone. Holocen - osady te o większej miąższości występują jedynie w strefie dolin rzecznych. Są to piaski warstwowane, drobnoziarniste i średnioziarniste z domieszką pyłów i części humusowych, oraz dominujące z reguły torfowiska o grubości od 0,5 do 1,5 m⁶.

---

⁵ Tamże

⁶ Tamże

2.2.4. Szata roślinna

Zniszczenie pierwotnych siedlisk, wylesienie obszarów przez rozwój rolnictwa i paserstwa, spowodowały olbrzymie zmiany naturalnej europejskiej awifauny. Miejsce roślinności pierwotnej zajęła roślinność obejmująca szerokie spektrum zbiorowisk, od naturalnej roślinności leśnej i bagiennej do zbiorowisk upraw i siedlisk ludzkich. Rozwój gospodarki rolnej, intensyfikacja rolnictwa, intensyfikacja rolnictwa, intensyfikacja gospodarki leśnej, zredukowały różnorodność siedlisk i spowodowały ich zubożenie. W ekosystemie gminy wysoki udział mają półnaturalne zbiorowiska łąkowe, zajmujące znaczne powierzchnie w dolinach cieków, w podmokłych obniżeniach. Obszary torfowe porasta roślinność seminaturalna, wśród której dominują turzyce, śmiałek, sity i inna roślinność wodna.

Rzadkimi chronionym gatunkiem jest brzoza karłowata. Łęgi przystrumykowe i olesy zachowały się w mozaice z użytkami zielonymi. Wskazują one niekiedy wysoki stopień naturalności. Są to lasy wodochronne dla zatrzymania spływów powierzchniowych wód i ich retencjonowania⁷.

2.2.5. Zasoby wodne.

Obszar gminy Janowiec Kościelny leży w około 80% powierzchni w dorzeczu rzeki Narwi. Główną rzeką zbierającą wody z terenu gminy jest rzeka Orzyc, stanowiąca wschodnią granicę gminy. Uchodzą do niej rzeki: Dąbrówka, Janówka, Borowianka i sieć rowów melioracyjnych. Niewielki północno-zachodni fragment gminy leży w zlewni rzeki Nidy (Wkry), natomiast południowo-zachodni odwadniany jest rowem melioracyjnym odprowadzającym wody do rzeki Wieczfnianki. Wododział pomiędzy zlewniami Nidy-Wkry i Orzyca przebiega wzniesieniami morenowymi pomiędzy miejscowościami Zabłocie Kanigowskie – Jastrząbki, Janowiec Leśniki – Janowiec Szlachecki, Safronka – Sinice, Miecznikowo, Grabówek - teren na północ od Grabowa Leśnego.

Rzeka Orzyc – jest prawostronnym dopływem Narwi uchodzącym do niej w km 125+600. Całkowita długość Orzyca wynosi 144,8 km. Orzyc wypływa na wysokości około 155 m n.p.m. z rozległego obniżenia pojeziernego rozciągającego się na północ od m. Dębsk

---

⁷ <http://www.janowiec.com.pl/szata.html>

(gm. Szydłowo, woj. mazowieckie). Około 70 % obszaru całej zlewni zajmują mokradła i łąki na torfach. Na teren gminy Janowiec rzeka wpływa w km 125+900, a wypływa w kilometrze 116+570. Powierzchnia zlewni Orzyca w km 125+900 wynosi 263,0 km², a w km 116+570 wraz ze zlewnią rzeki Borowianki – 417,7 km². Dno doliny Orzyca do ujścia rzeki Dąbrówki jest szerokie, podmokłe i zatorfione. Natomiast na terenie gminy dolina się zwęża. Poza doliną zlewnia obejmuje wysoczyznę morenową zbudowaną z glin zwałowych i piasków z gładzami. Rzeka Orzyc regulowana była w latach 1965 – 1976, przy czym odcinek rzeki znajdujący się na terenie gminy w ramach zadania „Orzyc Górny“ wykonano w latach 1974 – 76. Rzeka Dąbrówka – jest lewostronnym dopływem Orzyca uchodzącym do niego w km 125 +590. Jej długość wynosi 11,64 km, a powierzchnia zlewni 34,4 km². Na odcinku 2,02 km rzeka stanowi południowo-wschodnią granicę gminy. Od km 2+02 do 2+950 rzeka przepływa przez teren gminy Wieczfnia Kościelna. Praktycznie cała rzeka była w przeszłości uregulowana. Długość odcinków waha się od 130 do 600 m. Dopiero od Bielaw występują niewielkie łagodne łuki na niewielkim odcinku rzeki. Obszarem źródłiskowym rzeki jest podmokłe obniżenie terenowe na północ od miejscowości Miecznikowo – Gołębie. W górnym odcinku rzekę zasilają dwa rowy: prawostronnie z lesistych terenów na wschód do Grabowa Leśnego i lewostronnie rów spod wsi Sowy. Na odcinku od Bielaw do Nowej Wsi rzeka zbiera wodę rowem głównym uchodzącym lewostronnie ok. 570 m powyżej mostu w Nowej Wsi. Odwodnienie obejmuje grunty wsi Bielawy, Nowa Wieś i częściowo wsi Piotrkowo. Od Nowej Wsi do ujścia wykonano zadanie melioracyjne „Waśniewo“ w ramach, którego zdrenowano 179 ha użytków położonych w obszarze Orzyca i Dąbrówki. Dno doliny rzeki Dąbrówki budują piaski aluwialne, a w dolnym odcinku torfy. Większa część zlewni zbudowana jest z gliny morenowej i przykryta miejscami piaskiem ze żwirem.

Rzeka Janówka – jest lewostronnym dopływem Orzyca i uchodzi do niego w km 121+440, a powierzchnia zlewni Orzyca wraz z rzeką Janówką wynosi 375,5 km². Długość rzeki wynosi około 8,1 km, a powierzchnia zlewni około 22 km². Rzeka Janówka wypływa z podmokłego obniżenia terenowego na gruntach wsi Kołaki poniżej i powyżej drogi Gołębie-Janowiec Kościelny. Zlewnię w części północnej budują głównie piaski, natomiast część południowa zbudowana jest z glin zwałowych przykrytych piaskami. Dno doliny rzecznej wypełniają aluwia. Górny odcinek rzeki do wsi Kukielki ma charakter cieku naturalnego z licznymi zakolami. Jest to odcinek o długości około 5,7 km. Dolny odcinek o długości 2,39 km jest uregulowany. Przez teren miejscowości Janowiec Kościelny przebiega rów, który bierze początek na gruntach wsi Janowiec Szlachecki. Rów ten uchodzi do Janówki na wschód od wsi Pokrzywnica. Rzeka Borowianka – jest lewostronnym dopływem Orzyca

uchodzącym do niej w km 116+570. Długość Borowianki wynosi około 10,25 km, a powierzchnia zlewni 42,2 km². Odcinek od ujścia do km 1+640 stanowi północno-wschodnią granicę pomiędzy gminą Janowiec Kościelny, a Janowo. Źródła cieków położone są na wysokości 180 m n.p.m. na gruntach wsi Górowo-Trzaski na południowy-zachód od zabudowy. Zlewnię budują w górnym odcinku gliny zwałowe wzgórz morenowych, w środkowej – piaski z głazami. Dolny odcinek jest podmokły. Dno doliny budują aluwia.

Rzeka została uregulowana na odcinku od ujścia (do Orzyca) do mostu w m. Połcie Młode, tj. na odcinku około 5,8 km, przy czym regulację wykonano w dwóch etapach zadań melioracyjnych. I etap pn. „Borowianka“ oprócz regulacji rzeki na odcinku 3,9 km obejmował melioracje użytków zielonych na powierzchni 222 ha na gruntach wsi Szczepkowo Borowe i Smolany. Zadanie „Borowianka II“ obejmowało użytki zielone na gruntach wsi Połcie Stare, Nowa Wieś i Dmochy o powierzchni 19,0 ha.

Dopływ spod Powierza – jest lewostronnym dopływem Nidy-Wkry. Jest to ciek o powierzchni zlewni 32,1 km² odwadniający północno-zachodnią część gminy Janowiec Kościelny – falisty obszar moreny czołowej. Dno cieków budują aluwia, natomiast zlewnię w górnej części, powyżej Safronki budują gliny zwałowe przykryte piaskami. Środkową część zlewni budują piaski pylaste oraz piaski na glinie zwałowej, dolny odcinek – gliny zwałowe.

W latach 60-tych na gruntach PGR Safronka i Gniadki wykonano melioracje. Obecnie stan tych obiektów jest niedostateczny. Południowo-zachodni fragment gminy Janowiec odwadniany jest rowem odprowadzającym wody do rzeki Wieczfnianki z obiektu melioracyjnego „Napierki“. Melioracje wykonano w latach 1976-77 i objęto nimi grunty wsi Napierki, Napierki Kolonia o powierzchni 87 ha, w tym drenażem – 32,0 ha gruntów ornych, a 55,0 ha użytków zielonych odwadniane jest rowami.

1. Wody gruntowe

Czwartorzęd będący główną formą geologiczną zaopatrującą w wodę ludność nie posiada ciągłej, regularnie rozprzestrzeniającej się warstwy wodonośnej. Pierwszy poziom wodonośny związany jest z piaskami wodnolodowcowymi, moren czołowych i ozów północno-mazowieckiego stadiału zlodowacenia środkowopolskiego oraz z drobnymi przewarstwieniami wśród glin zwałowych tego stadiału. Zwierciadło wody ma charakter swobodny (sporadycznie w przewarstwieniach glin - napięty) i jest współkształtne z powierzchnią terenu. Nawet tam, gdzie na powierzchni terenu występują gliny zwałowe,

drobne przewarstwienia piaszczyste dostarczają wodę do studzien kopanych. Pierwsze zwierciadło wód gruntowych występuje zwykle w deluwacjach, lokalnych przewarstwień lub soczewkach w stropowych partiach glin zwałowych oraz aluwacjach rzek Dąbrówki, Janówki czy Borowianki. Warstwy wodonośne w tych osadach mają zwykle niewielką miąższość, a zasoby są w znacznym stopniu uzależnione od pory roku i warunków atmosferycznych. Ta warstwa wodonośna stanowi źródło zaopatrzenia w wodę jeszcze ok. 30% gospodarstw i jest eksploatowana studniami kopanymi. W wyniku analizy rzeźby terenu i materiałów geologicznych można stwierdzić, że na obszarze gminy Janowiec Kościelny zdecydowanie przeważają tereny posiadające zwierciadło I poziomu wód podziemnych na głębokości mniejszej niż 2,0 m. Szczególnie dużo jest terenów o głębokości wód gruntowych mniejszej niż 1,0 m. Są to tereny położone wzdłuż cieków i w rozległych dolinach. Na terenie gminy ok. 70% gospodarstw posiada doprowadzoną wodę z sieci zbiorowego zaopatrzenia. Wg planów w niedługim czasie wszystkie miejscowości będą posiadały możliwość zaopatrywania się w wodę z ujęć głębinowych.

2. Wody podziemne.

W gminie Janowiec Kościelny występuje czwartorzędowe piętro wodonośne. Czwartorzędowe piętro wodonośne - plejstocenijski poziom wodonośny reprezentowany jest przez jedną lub kilka warstw wodonośnych. Na przeważającym obszarze gminy występują niezbyt korzystne warunki hydrogeologiczne, a szczególnie w części centralnej i południowej gminy, gdzie występuje obszar pozbawiony użytkowej warstwy wodonośnej. Najczęściej pierwsza użytkowa warstwa wodonośna występuje na terenie gminy na głębokości od 3,0 do 40,0 m ppt. Miąższość warstwy jest niewielka i wydajności studni nieduże od 2 do 10,0 m³/h. Są to ujęcia we wsi: Krusze, Zaborowo, Gwoździe, Pawełki, Waśniewo oraz obszar położony na zachód od terenu bezwodnego, rozciągający się od południa wąską rynną, która rozszerza się na północno - zachodnie obszary gminy (miejscowość Zabłocie Kanigowskie). Zachodnia część gminy reprezentowana jest przez dwie użytkowe warstwy wodonośne. Pierwsza występująca w przelocie 20-39,0m ppt o niewielkiej wydajności, druga w przelocie od ok. 45 do ok. 60 ppt. Warstwy te są dobrze izolowane glinami zwałowymi i mułkami. Południowo – zachodni obszar okolic Napierka oraz północno-zachodni (okolice Wiłun) to obszar o dość dużych wydajnościach, od 40 –100 m³/h. Okolice ujęcia wody w Jabłonowie przedstawiają podobne warunki

hydrogeologiczne. W czwartorzędowym piętrze wodonośnym występują dwie warstwy wodonośne:

- I w piaskach różnoziarnistych zalegająca na głębokości od 38,0 do 52,0 m ppt,
- II występująca w piaskach drobnoziarnistych zalegająca od 158,0 do ca 190,0 m ppt (nieprzewiercona).

Ujęcie wody w Jabłonowie obejmuje studnie do głębokości 55,0 m ppt ujmujące wody z I warstwy wodonośnej. Wydajność ujęcia wynosi 39,0 m³/h.

Ujęcia wody o wydajnościach 10 m³/h – 32 m³/h znajdują się w miejscowościach: Powierz, Bielawy, Gniadki, Wiłunie, Pokrzywnica.

Największą wydajność posiadają ujęcia wody w Szczepkowie - Iwanach, Janowcu - Kucach zlokalizowane w północno – wschodniej części gminy.

Ujęcie wody w Janowcu - Kuce przedstawia nieco odmienne od wyżej opisanych warunki hydrogeologiczne; stwierdzono tam występowanie trzech warstw wodonośnych plejstocenijskiego piętra wodonośnego.

W profilu studni nr 1 stwierdzono n/w warstwy wodonośne:

I warstwa zbudowana z mułków piaszczystych znajduje się w przelocie 42,0 - 43,0 m ppt,

II warstwa zbudowana z piasków drobnoziarnistych bardzo silnie zapyłonych z przerostami iłu występuje w przelocie 45,0 – 48,0 m ppt,

III warstwa wodonośna zbudowana z piasków drobnoziarnistych zalega w przelocie 58,0 – 71,0 m ppt.

W pozostałych studniach tego ujęcia występują tylko dwie warstwy, przy czym w studni nr 3 ujęto do eksploatacji warstwę w przelocie 79 –100 m ppt.

Omówiony obszar ujęć w Kucach i Iwanach charakteryzuje się wydajnościami rzędu ok. 40 m³ ppt⁸.

2.2.6 Klimat i warunki aerosanitarne.

Warunki klimatyczne

Wg podziału Polski na Regiony klimatyczne W. Okołowicza gmina Janowiec Kościelny znajduje się w regionie Mazurskim, w obrębie krainy, w której nakłada się na pośredni wpływ Bałtyku oddziaływanie wschodniego kontyentalizmu. Znajduje to swój

---

⁸ <http://www.janowiec.com.pl/zasobwod.html>

wyraz we wzrastających amplitudach temperatury ku wschodowi, w dość krótkim lecie oraz w przedłużającej się zimie, na ogół chłodniejszej w części wschodniej i północnej regionu oraz w zwiększonej liczbie dni pochmurnych. Charakterystyczne dane meteorologiczne dla tej krainy to: średnia temperatura stycznia – 3,0°C, lipca 17,8°C, zima trwa średnio 95 dni, lato także 95 dni, liczba dni pogodnych (z zachmurzeniem poniżej 2) wynosi średnio w roku 50 dni i pochmurnych (z zachmurzeniem ponad 8) 130 dni, opad średni roczny wynosi 550 mm, szata śnieżna utrzymuje się przez 80 dni – średnio w roku. Średnie roczne usłonecznienie (ilość godzin ze słońcem) jest wysokie, gdyż wynosi 4,4 godz./dobę⁹.

W okresie intensywnej wegetacji (VI-IX) w poszczególnych miesiącach np. w czerwcu, średnie usłonecznienie w godz./dobę wynosi 8,2, w lipcu 7,4, w sierpniu 6,6 i we wrześniu 5,6. Zatem sytuacja pod tym względem jest bardzo dobra. Istotne znaczenie posiadają informacje dotyczące czasu trwania poszczególnych pór roku np. wiosna (temperatura 5 – 15°C) trwa średnio 60 dni, lato (średnia temperatura ponad 15°C) 95 dni, jesień (ze średnią temperaturą 15 – 5°C) 60 dni, przedzimy (ze średnią temperaturą 5 – 0°C) 35 dni i zima (ze średnią temperaturą poniżej 0°C) 95 dni. Początek wiosny przypada pomiędzy 1.IV. a 11.IV; lato średnio 1.VI; jesień ok. 1.IX i zima ok. 1.XII. Ta ogólnej natury charakterystyka klimatu regionu wymaga dokładniejszej analizy na podstawie danych ze stacji meteorologicznych leżących na terenie rozpatrywanej gminy, bądź w jej najbliższym sąsiedztwie o podobnych warunkach fizjograficznych. Na terenie gminy Janowiec Kościelny brak jest stacji meteorologicznej, w związku z tym charakterystykę klimatu – oparto na danych ze stacji meteorologicznej w Mławie, którą uznano za reprezentatywną dla rozpatrywanego terenu. Stacja ta znajduje się ok. 15 km na południowo-zachód od gminy i położona jest w zbliżonych warunkach fizjograficznych. Okres obserwacji (1951-70) obejmujący 20-lecie, jest dostatecznie długi dla dokonania charakterystyki klimatu tego terenu¹⁰.

Warunki klimatyczne lasów

Na omawianym terenie dość duże powierzchnie leśne znajdują się w części południowo-zachodniej oraz częściowo wschodniej, w dolinie rz. Orzyc. Lasy charakteryzują się swoistymi warunkami klimatycznymi, w sposób szczególny oddziałują również na warunki klimatyczne terenów do nich przyległych. Drzewostan przyczynia się do modyfikacji

---

⁹ <http://www.janowiec.com.pl/klimat.html>

¹⁰ Tamże

poszczególnych elementów meteorologicznych, a w szczególności warunków solarnych - osłabienie promieniowania słonecznego, zacienienie; warunków wietrznych – zacisżność; warunków termicznych – łagodzenie dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie; warunków wilgotnościowych poprzez wzrost wilgotności względnej i łagodzenie amplitud dobowych. Swoistym działaniem charakteryzują się olejki eteryczne – fitoncydy działające regenerująco na organizm człowieka i bakteriostatycznie. Bardzo duży jest wpływ lasu na stan higieny atmosfery poprzez działanie filtrujące. Jak już wspomniano wyżej, stosunkowo największy wpływ lasu zaznacza się w osłabieniu promieniowania słonecznego, poprzez zacienienie. Straty z tym związane sięgają w zależności od struktury i zwarcia koron do 90%, a więc są wysokie, wpływając w ten sposób na przebieg innych elementów meteorologicznych, np. temperatury. W cieplej porze roku, w ciągu dnia notowane są niższe temperatury powietrza niż na terenach bezleśnych, gdyż całkowita powierzchnia leśna, z której odbywa się parowanie jest większa od powierzchni gruntu pod koronami drzew. Istnienie powierzchni czynnej termicznie na poziomie koron drzew powoduje, że ekstrema temperatur występują na tym właśnie poziomie, a nie przy powierzchni ziemi, jak to ma miejsce na terenach bezleśnych. W ciągu dnia latem w gęstym drzewostanie powstaje inwersja temperatury, co powoduje odczuwanie chłodu. Las wpływa w znacznym stopniu na modyfikowanie warunków wietrznych w jego obrębie i sąsiedztwie, głównie poprzez ograniczenie prędkości i siły wiatru oraz wzrost częstości występowania cisż. Lasy powodują wzrost zacisżności terenów bezpośrednio do nich przyległych po stronie zawietrznej w odległości do ok. 20-25 m i po stronie dowietrznej ok. 5 wysokości drzew. Warunki wilgotnościowe na terenach leśnych również są nieco odmienne niż na terenach bezleśnych wyrażające się np. tym, że przebieg dobowy na terenach leśnych jest wyraźnie wyrównany w porównaniu z terenami odkrytymi. W lasach notuje się zdecydowanie wyższe wartości wilgotności powietrza niż poza nimi. Wyższe wartości wilgotności notowane są na wysokości koron drzew niż przy powierzchni gruntu. Lasy na rozpatrywanym terenie są przeważnie „suche”, jedynie niewielkie fragmenty są wilgotne. Duże powierzchnie lasów pokrywające południowo-zachodnią część terenu wywierają największy wpływ na tereny przyległe poprzez modyfikację warunków przewietrzania. Wpływ ten nakłada się, potęguje w przypadku gdy zespoły leśne położone są blisko siebie. Nawet powierzchniowo niewielkie obszary, ale o układzie linearnym działają jak pasy wiatrochronne. Pośredni wpływ lasów zaznacza się w postaci zmniejszonego parowania gruntu na obszarach odkrytych, lecz położonych w sąsiedztwie. Zmniejszenie parowania oznacza zwiększenie wilgotności gruntu

oraz zdolność do dłuższego zachowania wilgotności, co przyczynia się do poprawienia plonów¹¹.

Siedliska, Ostoje Zwierząt

Rozmieszczenie siedlisk i ostoje zwierząt ściśle pokrywają się z rozmieszczeniem szaty roślinnej na terenie gminy oraz ciekami wodnymi. Intensyfikacja rolnictwa, włączając w to intensywne nawożenie przy użyciu nawozów sztucznych jak również powszechne stosowanie środków ochrony roślin, melioracje odwodnieniowe i intensyfikację gospodarki leśnej, zredukowały różnorodność siedlisk i spowodowały ich zubożenie. Szereg gatunków związanych z lasami pierwotnymi, wycofało się ze znacznych obszarów¹².

Pomimo tych niesprzyjających okoliczności świat zwierzęcy reprezentowany jest jeszcze przez dość liczne gatunki i rodzaje. Z większych zwierząt najczęściej spotkać można dziki i zające, rzadziej sarny, lisy i jelenie. Spośród ptaków zamieszkujących te obszary wymienić należy przede wszystkim różne gatunki kaczek, kurek wodnych, murawie, w lasach puchacza, kanię rudą i gołębia siniaka. Na polach występuje, aczkolwiek coraz rzadziej kuropatwa pospolita, a wokół siedzib ludzkich bardzo licznie bocian biały. Do rzeki Orzyc powróciły bobry. Wschodnia część gminy od wsi Smolany po Krusze i dalej Grzebsk, Chmielewo (gm. Wieczfnia) to zachodni fragment ostoju o randze krajowej wielu gatunków ptaków oraz ssaków łownych związana z doliną Orzyca, wymieniana w literaturze jako jedna z ważniejszych ostoju w kraju. Ostoja ta obejmuje górną część doliny Orzyca od jej źródeł aż do mostu na szosie Janowo-Mława. Dolina jest zabagniona, zajmują ją zarośla wierzbowe, trzcinowiska i kępy olszyn. Część doliny użytkowana jest jako łąki kośne i pastwiska. W ostoju tej gniazdują m.in. bocian czarny, bocian biały, trzmielojad, błotnik stawowy, błotnik łąkowy, orlik krzykliwy, cietrzew, derkacz, żuraw, rycyk¹³.

---

¹¹ Tamże

¹² <http://www.janowiec.com.pl/siedliska.html>

¹³ Tamże

2.3 Turystyka.

Walory środowiska przyrodniczego – uroku krajobrazu, bogata rzeźba terenu, czyste powietrze, spokój oraz spuścizna historyczna są podstawą do rozwijania funkcji rekreacyjnych w gminie Janowiec Kościelny¹⁴.

Najwyższe walory turystyczne mają obszary północne i wschodnie gminy. Wartości poznawcze posiada dolina Orzyca jako ostoja ptaków o randze krajowej. Oczyszczanie się wody rzeki Orzyc i jej dopływów powoduje, że wracają gatunki zwierząt, które wyprowadziły się z tych rejonów. Utrzymujące się liczne pary bocianów i żurawi świadczą o braku zanieczyszczeń powierzchniowych i o optymalizacji stosowania środków chemicznych w rolnictwie¹⁵.

Szansą dla gminy może stać się agroturystyka pod warunkiem, że będzie ona właściwie wypromowana i stworzone zostanie zaplecze dla obsługi zainteresowanych tą formą wypoczynku. Atrakcją zarówno dla mieszkańców dużych miast, jak również zapewne dla turystów zagranicznych mogą być wczasy w siodle. Obiekty gospodarcze po byłych PGR-ach mogą posłużyć do wprowadzenia nowych form gospodarowania na wsi nie tylko w oparciu o produkcję rolną¹⁶.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie funkcjonuje oficjalnie żaden obiekt noclegowy.

Gminne imprezy obchodzone corocznie:

Majówka,

Święto JANA,

Święto Pieczonego Ziemniaka.

2.4. Zagospodarowanie przestrzenne.

2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.

Rozważając uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego na terenie gminy Janowiec Kościelny należy, wziąć pod uwagę następujące elementy:

---

¹⁴ Studium ..., s. 73

¹⁵ Tamże, s. 73

- uwarunkowania funkcjonowania środowiska przyrodniczego (opisane powyżej),
- funkcjonowanie obszarów i obiektów chronionych,
- zagrożenia zanieczyszczenia i zniekształcenia środowiska naturalnego.

1. Obszary i obiekty chronione.

Gmina Janowiec Kościelny z racji swego położenia na skraju bogatych krain geograficznych – Wzniesień Mławskich i Garbu Lubawskiego posiada niewiele walorów takiej rangi, które wymagałyby objęcia ochroną. Ekologiczny system obszarów chronionych w gminie Janowiec Kościelny to jedynie Obszar Chronionego Krajobrazu o wzmożonej kategorii ochrony, obejmujący wschodnią i północno-wschodnią część obszaru gminy, związany z doliną Orzyca i jego dopływem Borowianką. Łączna powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu wynosi 4 093 ha, tzn. 30% powierzchni gminy. W granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu znajdują się wsie:

Lp.	Wieś	Obszar objęty ochroną
1.	Krusze	w części
2.	Zaborowo	w części
3.	Szczepkowo-Zalesie	w części
4.	Szczepkowo Iwany	w części
5.	Szczepkowo Borowe	w części
6.	Smolany-Żardany	w całości
7.	Stare Połcie	w całości
8.	Janowiec Kościelny	w części
9.	Nowa Wieś Dmochy	w części
10.	Górowo Trząski	w części
11.	Krajewo	w całości
12.	Zaskórki	w części
13.	Leśniewo Wielkie	w części
14.	Jastrząbki	w części

---

¹⁶ Tamże, s. 73

W granice Obszaru Chronionego Krajobrazu włączono fragment doliny dużej rzeki niżowej, jaką jest Orzyc, z którą związane są bogate układy siedlisk hydrogeniczych, zarówno wodnych samej rzeki, jak i jej dopływów oraz systemów łąkowych i bagiennych¹⁷.

Struktura krajobrazu w granicach objętych ochroną tworzy układ typowo mozaikowy z dużym udziałem trwałych użytków zielonych, częściowo lasów oraz pól uprawnych. Jest to układ o dość ubogiej strukturze, w znacznej mierze zdominowanej przez pola uprawne, w którym bardzo duże znaczenie mają korytarze ekologiczne towarzyszące ciekom. Niezależnie od wyodrębnionego obszaru pozostała część gminy podlega umiarkowanej ochronie z uwagi na położenie w zlewni chronionej rz. Narwi oraz w strefie węzła hydrograficznego Orzyca i Nidy. Poza formą wielkoprzestrzenną ochrony środowiska, jaką jest Obszar Chronionego Krajobrazu, brak ustanowionych innych form ochrony przyrody zarówno obszarowych jak i jednostkowych. Waloryzacja terenów do objęcia ochroną prawną nie jest procesem zakończonym. Ochroną powinny być objęte obszary źródłiskowe, tereny trwale podmokłe i torfowiska, o charakterze naturalnym lub seminaturalnym. Ekologiczny system obszarów chronionych województwa warmińsko-mazurskiego w tym gminy Janowiec Kościelny został włączony w Krajową Sieć Ekologiczną ECONET-POLSKA. Struktura sieci to korytarze ekologiczne powiązane obszarami węzłowymi o znaczeniu krajowym z biocentrami w obrębie najbardziej aktywnych biologicznie terenów. Cały ten system ma za zadanie zapewnić ciągłość przemieszczania się gatunków, szczególnie wędrownych, takich jak ryby, ptaki oraz wędrowne duże ssaki. Według koncepcji ECONET-POLSKA gm. Janowiec Kościelny leży na obrzeżu obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym, związanym z Puszcą Kurpiowską. W jej granicach znajduje się część biocentrum towarzyszącego rz. Orzyc. Z inicjatywy Ogólnopolskiego Towarzystwa Ostoi Ptaków we współpracy z organizacjami międzynarodowymi przeprowadzono na terenie Polski waloryzację terenów ważnych dla ptaków. Między innymi dolinę Orzyca uznano za ostoję ptaków o randze krajowej. Część ostoi leży przy wschodniej granicy gminy Janowiec Kościelny – od wsi Kusze do Smolan. Jest to przestrzeń wykorzystywana lub zasiedlana przez cenne gatunki ptaków, która powinna być poddana szczególnej ochronie. Uzupełnieniem ekologicznego systemu obszarów są założenia parkowo-dworskie. Na terenie gminy zachowały się jedynie pozostałości parku we wsi Szczepkowo Zalesie. Pozostały resztki alei lipowej oraz bardzo przetrzebiony drzewostan parkowy. Należy sądzić, że jedynie brak

---

¹⁷ <http://www.janowiec.com.pl/ekolog.html>

inwentaryzacji przyrodniczej, waloryzacji środowiska, spowodował, że na terenie gminy brak obiektów pomnikowych przyrody ożywionej jak i nieożywionej¹⁸.

2. Zagrożenia zanieczyszczenia i zniekształcenia środowiska naturalnego.

Rzeka Orzyc była badana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w jednym punkcie na terenie gminy Janowo w 1994 r. Większość wskaźników odpowiadała normom I klasy czystości wód. Jednak wartości ChZTCr i ChZTMn, stężenia związków fosforu i wskaźnik saprobowości mieściły się przeważnie w granicach norm II klasy czystości wód. Miano coli typu fekalnego, które jest wskaźnikiem zanieczyszczenia bakteriologicznego mieściło się w przeważającej części roku w III klasie czystości wód. Badania z 1996 roku przeprowadzone przez WIOŚ Ciechanów w przekroju kontrolno-pomiarowym zlokalizowanym na granicy byłych województw ciechanowskiego i olsztyńskiego wykazały, że rzeka prowadziła wody III klasy czystości. Substancje organiczne określane wskaźnikiem ChZTMn płynęły w znacznych stężeniach odpowiadających III klasie czystości wód, w grupie biogenów o klasyfikacji decydowała wysoka zawartość azotu azotynowego. Stan sanitarny charakteryzowany wartością miana coli typu fekalnego wskazywał na znaczne bakteriologiczne zanieczyszczenie rzeki i odpowiadał III klasie czystości¹⁹.

Ww. badania prowadzone w różnych punktach pomiarowo-kontrolnych i różnych latach (1994 i 1996 r.) nie mogą być podstawą do jednoznacznego stwierdzenia postępującego zanieczyszczenia wód powierzchniowych czy też podziemnych (głównie I warstwy wodonośnej). Nie mniej jednak do takich stwierdzeń upoważnia istniejąca sytuacja w terenie. Wzrasta zwodociągowanie wsi, natomiast brak jest zbiorczych sieci kanalizacji sanitarnych i oczyszczalni ścieków. Większość budowanych dawniej, ale i obecnie osadników do gromadzenia ścieków jest niezgodnie z wymogami prawa budowlanego i ochrony środowiska, a więc bez dna lub z dnem przepuszczalnym. Są one tylko z nazwy bezodpływowe. Wiele zabudowań usytuowanych w pobliżu cieków posiada wykonane odprowadzenia ścieków bezpośrednio do odbiornika; np. w Janowcu Kościelnym, Nowej Wsi i innych miejscowościach gminy. Stwierdzono zły stan zbiorników bezodpływowych, brak wywozu lub niesystematyczny wywóz ścieków ze zbiorników przy budynkach mieszkalnych po byłych zakładach rolnych (np. w Safronce). Nie wywożone ścieki z przepelnionych

---

¹⁸ Tamże

¹⁹ <http://www.janowiec.com.pl/zasobwod.html>

osadników tworzą rozlewiska lub powierzchniowo spływają do pobliskich cieków powodując zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych²⁰.

Część gospodarstw korzysta z wodociągów lokalnych opartych na indywidualnych studniach kopanych. Studniami tymi ujmowane są do eksploatacji wody gruntowe. W części miejscowości zwodociągowanych studnie te pełnią rolę ujęć wody na potrzeby gospodarstw rolnych (pojenie bydła i trzody, nawodnienia) lub, co jest niezwykle groźne zdarzają się przypadki zamiany nieeksploatowanych starych studni kopanych na śmietniki czy szamba.

Ujęcia wody gruntowej stanowią zwykle płytkie studnie kopane posiadające złą wodę pod względem bakteriologicznym, co stwarza bezpośrednie zagrożenie powstawania chorób zakaźnych przewodu pokarmowego. Również pod względem chemicznym jakość wód ze studni kopanych nie jest dobra. Stan ten w pełni potwierdzają badania wody ze studni kopanych prowadzone przez służby sanitarne. Badania te wykazują, że zawartość chlorków i siarczanów jest często ponad 4-krotnie większa niż w poziomach izolowanych od powierzchni terenu, co świadczy o zanieczyszczeniu pochodzenia antropogenicznego. Zawartość chlorków jest z reguły dużo niższa od dopuszczalnej przez normy dla wód pitnych, jednakże siarczany występują w ilościach ponadnormatywnych. Również azotany i związki amonu wskazują na zanieczyszczenia przekraczające kilkakrotnie ilości spotykane w warstwach głębszych. Wody tego poziomu zawierają również ponadnormatywne zawartości manganu i żelaza, szczególnie na obszarach dolin rzecznych i zabagnień.

Skażenie płytkich warstw wodonośnych związane jest z małą miąższością warstwy filtrującej i jest konsekwencją stosowania nawozów mineralnych, prowadzenia niewłaściwej gospodarki ściekowej (brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, stąd też znaczna ilość ścieków trafia do gruntu i wód powierzchniowych), a przede wszystkim jest konsekwencją nieprawidłowego gospodarowania ściekami i gnojowicą na posesjach wiejskich (odprowadzanie ścieków do niewykorzystywanych studni kopanych, nieszczelne szamba, brak płyt gnojowych, niewłaściwa lokalizacja studni, składowisk obornika i innych odpadów itd.)²¹.

Z badań służb sanitarnych wynika, że zawartości poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń są bardzo zróżnicowane i w wielu studniach woda nie nadaje się do picia

---

²⁰ Tamże

²¹ <http://www.janowiec.com.pl/zasobwod.html>

i potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia zawartości wskaźników fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych²².

Ogrzewanie budynków mieszkalnych odbywa się z indywidualnych kotłowni. Przy czym spalane są z reguły paliwa stałe (węgiel, koks) o znacznych zawartościach substancji powodujących emisje zanieczyszczeń do powietrza²³.

Higiena atmosfery

Gmina Janowiec Kościelny ze względu na swój rolniczy charakter oraz brak zakładów przemysłowych (pojedyncze zakłady usługowo-handlowe) nie jest obszarem zagrożonym pod względem zanieczyszczenia powietrza. Zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy powstaje praktycznie wyłącznie w wyniku emisji z energetycznego spalania paliw. Na terenie gminy nie ma zakładów, które posiadałyby decyzje o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o ochronie i kształtowaniu środowiska (zmiany obowiązujące od stycznia 1998 r.) niewielkie kotłownie; tj. o łącznej wydajności cieplnej do 0,5 MWt opalane węglem i koksem oraz o wydajności do 1,0 MWt opalane gazem i olejem nie muszą posiadać decyzji o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Przepis ten nie dotyczy emisji innych niż ze spalania paliw²⁴.

Istotnym źródłem emisji o charakterze liniowym jest emisja zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych (środki transportu).

Wszystkie ścieki socjalno-bytowe z zabudowy indywidualnej mieszkaniowej i technologiczne z niewielkich zakładów gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. W przypadku gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych bardzo często trafiają one na pola w pobliżu domostw, lub też wylewane są do rowów stwarzając zagrożenie dla gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych. Spotyka się również w zwodociągowanych miejscowościach sytuacje (...) kiedy nieużywane studnie kopane zamieniane są na zbiorniki ścieków bądź innych nieczystości²⁵.

Większość ścieków z indywidualnych zbiorników odprowadzana jest na prywatne grunty lub bezpośrednio do cieków²⁶.

---

²² Tamże

²³ <http://www.janowiec.com.pl/klimat.html>

²⁴ <http://www.janowiec.com.pl/klimat.html>

²⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny Część I Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, Zespół pod kier. W. Wiklińskiej, Janowiec Kościelny, s. 80

²⁶ Tamże, s. 80

Na terenie gminy funkcjonuje kilka nielegalnych składowisk odpadów. Znajdują się one w naturalnych zagłębieniach terenu, bądź w wyrobiskach poeksploatacyjnych: na gruntach wsi Bukowiec Mały, powyżej wsi Pawełki, na gruntach wsi Napierki (dwa), Jarząbki, Boruty, powyżej wsi Kuce. Składowanie odpadów w tych miejscach odbywa się zwykle w sposób nieprawidłowy i często powodujący znaczne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego lub wód powierzchniowych²⁷.

Hałas

Hałas na terenie gminy powstaje głównie w wyniku działania środków transportu oraz urządzeń i maszyn rolniczych. Nie istnieją tu zakłady szczególnie uciążliwe ze względu na emisję hałasu. Hałas emitowany na zewnątrz obiektów przy niewielu istniejących zakładach, jak: zakład obróbki drewna, obrotu paszami, płodami rolnymi, stacji paliw, fermie drobiu czy innych związany jest głównie ze środkami transportu.

Hałas komunikacyjny, tak jak wszędzie, może stwarzać pewne uciążliwości. W przypadku gminy Janowiec Kościelny może być on uciążliwy dla mieszkańców wsi położonych wzdłuż dróg powiatowych to jest dla wsi: Safronka, Janowiec Kościelny, Pokrzywnica, Szczepkowo Borowe, Nowa Wieś Wielka, Napierki. Przy czym uciążliwość i ujemne oddziaływanie związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń zawsze zależą od rodzaju drogi, a tym samym natężenia ruchu oraz stanu technicznego pojazdów²⁸.

Wyrobiska

Gmina Janowiec Kościelny posiada jedno rozpoznane i udokumentowane złożę kruszywa naturalnego – Jabłonowo. Złożę JABŁONOWO o powierzchni 19,6 ha i zasobach 3 306 tys. ton stanowi piasek ze żwirem o przeznaczeniu do produkcji betonów, mas bitumicznych, warstw filtracyjnych, podsypki. Kruszywa te mogą być stosowane w drogownictwie i budownictwie. Złożę nie jest eksploatowane na skalę przemysłową. W południowej jego części znajduje się żwirownia, której kruszywo wydobywane jest okresowo dla celów lokalnych. Poza tym istnieją na terenie gminy miejsca eksploatacji kruszywa naturalnego na potrzeby lokalne:

- żwirownia położona na południe od wsi Połcie Stare przy drodze do PGR-u Kuce.

Teren wyrobiska poeksploatacyjnego i teren położony w kierunku prawdopodobnego zalegania zasobów znajdują się na działce nr 299 obrębu Połcie. Jest to teren

---

²⁷ Tamże, s. 82

²⁸ <http://www.janowiec.com.pl/klimat.html>

prywatny, rola klasy VI. Surowcem jest tu kruszywo słabo wysortowane zawierające warstwy bruku morenowego, pospółki i mułku. Według oceny makroskopowej surowiec przydatny jest głównie do robót drogowych;

- żwirownia położona na południe od wsi Nowa Wieś Dmochy. Teren wyrobiska i zasobów perspektywicznych położony jest na gruntach prywatnych (działki nr 140, 141, 142, 144). Jest to rola klasy V, VI, VIz. Surowcem jest pospółka i piasek. Materiał jest dość dobrze wysortowany i przydatny głównie do budownictwa, a także do niektórych robót drogowych;
- żwirownia położona na południe od wsi Pokrzywnica. Teren wyrobiska i zasobów perspektywicznych położony jest na gruntach PGR-u i stanowi rolę klasy V. Surowcem jest pospółka i piasek, przydatne zarówno dla budownictwa jak i drogownictwa;
- żwirownia położona na południowy-zachód od wsi Jabłonowo-Adamy. Grunt prywatny, działki 177, 176, rola klasy VI. Żwirownia położona na terenie złoża "Jabłonowo".

Na terenie gminy występuje wiele miejsc eksploatacji pospółki, w niewielkim zakresie, na gruntach gminnych, bez koncesji. Z reguły jest to eksploatacja prowadzona przez okolicznych mieszkańców na własne potrzeby, i tak:

w miejscowości Bielawy (terenu o powierzchni ok. 1,0 ha),

w miejscowości Krusze (ok. 1, 0 ha),

w miejscowości Safronka (około 1,0 ha gruntów ANR).

W rejonie przysiółka Boruty odkryto złoża gytii wapiennej zalegającej pod około 1-metrowym nadkładem utworów piaszczysto-gliniastych i humusu. Teren nie został jeszcze geologicznie przebadany, brak jest więc konkretnych informacji o jakości surowca i jego zasobach. Obszar ewentualnego (spodziewanego) występowania złoża kredy jeziornej obejmuje dolinę cieką na odcinku między Borutami i Szypułkami. Użytkowany jest on obecnie jako łąki i pastwiska, częściowo zakrzaczony. W dolinie rzeki Orzyc, stanowiącej

wschodnią granicę gminy Janowiec, znajduje się złoża torfu, którego znaczna część leży na terenie gminy. Nie przewiduje się eksploatacji torfu z terenu użytkowanego obecnie rolniczo²⁹.

2.4.2. Użytkowanie gruntów.

Tabela 1

**Użytkowanie gruntów w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin, powiatu nidzickiego
i województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2002 w %**

wyszczególnienie	użytki rolne powierzchni ogółem	w tym w użytkach rolnych				lasy i grunty leśne
		grunty orne	sady	łąki	pastwiska	
Janowiec Kościelny	88,8	75,3	0,1	13,9	10,7	8,5
Janowo	84,0	53,8	0,1	28,2	17,9	10,2
Kozłowo	93,7	83,3	0,3	10,3	6,1	2,7
Nidzica ¹	94,5	88,2	0,2	7,9	3,6	1,6
Iłowo-Osada	88,8	81,8	0,1	13,0	5,1	6,6
Powiat nidzicki	91,4	79,1	0,2	12,6	8,1	4,8
Województwo	85,3	69,6	0,2	15,1	15,0	2,9

Źródło: Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego z roku 2003. Obliczenia i opracowanie własne.

¹ obszar wiejski

Struktura użytkowania gruntów w gminie Janowiec Kościelny w roku 2002 (stan na 20 maja 2002), przedstawiała się następująco:

- 88,8% powierzchni gruntów obejmowały użytki rolne; odsetek ten był większy niż w sąsiedniej gminie Janowo o 4,4 punktu procentowego i mniejszy, o ponad 5 punktów procentowych, niż w dwóch kolejnych sąsiednich gminach powiatu nidzickiego (Kozłowo i Nidzica (obszar wiejski) oraz równy z sąsiednią gminą powiatu działdowskiego – Iłowo-Osada; w porównaniu do średniej powiatu

²⁹ <http://www.janowiec.com.pl/surowce.html>

nidzickiego był on niższy o 2,6 punktu procentowego a w porównaniu do średniej województwa wyższy o 3,5 punktu procentowego.

- Gmina posiada jeden z najmniejszych spośród sąsiadujących gmin (po gminie Janowo) odsetek gruntów ornych w użytkach rolnych niewiele większy niż średnia w województwie i mniejszy niż średnia w powiecie nidzickim.
- Odsetek sadów w użytkach rolnych jest znikomy (0,1%) i jest niemalże równy średniej powiatowej (0,2%) i średniej wojewódzkiej (0,2%).
- Udział łąk stałych w użytkach rolnych na poziomie 13,9% plasuje gminę Janowiec Kościelny przed wszystkimi sąsiadującymi gminami z wyjątkiem gminy Janowo oraz za średnią dla województwa warmińsko-mazurskiego, a przed średnią dla powiatu nidzickiego.
- Gmina Janowiec Kościelny ma jeden z największych odsetków pastwisk w użytkach rolnych w opisywanym układzie porównawczym za gminą Janowo i średnią dla województwa warmińsko-mazurskiego.
- Odsetek lasów i gruntów leśnych w użytkach rolnych w gminie Janowiec Kościelny wynoszący 8,5% stawia ją, w omawianym układzie porównawczym tylko za gminą Janowo.

Opisane powyżej sposoby użytkowania gruntów wskazują na rolniczy charakter gminy, przy czym duży udział w niej zajmuje produkcja zwierzęca..

Tabela 2

**Użytkowanie gruntów w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin, powiatu nidzickiego
i województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2002**

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna	w tym					
		użytki rolne					lasy i grunty leśne
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska	
Janowiec Kościelny	11323	10054	7572	11	1394	1076	957
Janowo	6306	5297	2852	5	1494	947	644
Kozłowo	17170	16081	13399	48	1651	983	457
Nidzica ¹	12073	11403	10061	27	903	412	192
Łowo-Osada	6151	5462	4467	4	712	279	406
Powiat nidzicki	47386	43313	34265	96	5467	3495	2268
Województwo	1383165	1179714	821125	2857	178614	177119	40148

Źródło: Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego z roku 2003. Obliczenia i opracowanie własne.

¹ obszar wiejski

2.4.3. Infrastruktura techniczna.

1. System komunikacji.

Obsługa komunikacyjna gminy opiera się wyłącznie na systemie drogowym. Najważniejszą trasą komunikacyjną obszaru dającą możliwość realizacji przejazdów dalekiego zasięgu, zarówno pasażerskich jak i towarowych, jest droga krajowa nr 7, poprzez którą gmina ma połączenie w kierunku północnym z miastem Olsztynem, Gdańskiem, na południe ze stolicą państwa. Znaczenie komunikacyjne trasy nr 7 dla gminy Janowiec Kościelny umniejsza nieco jej skrajne położenie na zachodnim obrzeżu obszaru. Nie mniej trasa ta może być elementem aktywizującym rozwój gospodarczy gminy. Na system drogowy składają się ponadto drogi powiatowe (dawne wojewódzkie) łączące ośrodki gminne i miasto powiatowe³⁰.

Układ nadrzędny dróg dla obszary gminy stanowi wspomniana droga krajowa nr 7 Warszawa-Gdańsk. Długość jej odcinka przebiegającego przez gminę wynosi 9,5 km.

Układ podstawowy opiera się na drogach powiatowych, do których należą:

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość Odcinka w km	Rodzaj nawierzchni w długość jej odcinka w km				
				Min.-asf. do 5 cm	Bruk	Betonowa płyty bet.	Kostka	Grunt ulepsz.
1.	2676	Napierki-Sarnowo	2,813	2,813				
2.	26748	Napierki-Białuty	1,497	1,479				
3.	26749	Powierz-Krokowo	0,626	0,626				
4.	26751	Powierz-Safronka	3,036					3,036
5.	26752	Kanigowo-Janowiec K	6,608	6,608				
6.	26753	Gniadki-Zabłocie Pokrzywnica	9,047	9,47				
7.	26755	Robaczewo-	7,374	????	????			

³⁰ <http://www.janowiec.com.pl/powiazk.html>

		Janowiec K.						
8.	26756	Połcie Stare_Smolany- Żardawy	4,636	1,535				3,101
9.	26757	Połcie Stare- Szczepkowo- Pawełki	6,688	1,179	0,168	0,135		4,121
10.	26758	Janowiec K- Zdzięty- Górowo- Trzaski	4,770					3,468
11.	26759	Janowiec K- Jabłonowo- Nowa Wieś Wielka	13,246	5,246				5,551
12.	26760	Janowo-Nowa Wieś Wielka- granica woj.	12,269	12,269				
13.	26761	Nowa Wieś Wielka-granica woj. (Grzebsk)	1,020	1,020				
14.	26762	Zaborowo- Pawełki- Bukowiec	4,485	0,841	0,086			3,558
15.	26763	Janowo- Zaborowo- Nowa Wieś Wielka	4,980	4,980				
16.	26792	Waśniewo- Krusze	2,320	2,320				
17.	26793	Bukowiec- Piotrkowo- Jabłonowo	4,030					4,030
Razem			89,479	57,689	0,254	0,135		26,865

Źródło: Studium ..., s. 85

Układ dróg krajowych i powiatowych uzupełnia sieć dróg gminnych wykształcona prawidłowo, umożliwiającą obsługę zarówno jednostek osadniczych, jak również obszarów rolniczych w aspekcie ilości połączeń. Zastrzeżenia budzi natomiast jakość dróg. Wszystkie drogi na terenie gminy nie są przygotowane do przejścia znacznie zwiększonego natężenia ruchu zwłaszcza samochodów ciężarowych. Z uwagi na drastyczne zmniejszenie zakresu robót drogowych, stan techniczny dróg ulega ciągłemu pogorszeniu³¹.

³¹ Studium ..., s. 85

Na drogach gminnych realizujących powiązania między jednostkami na terenie gminy a ośrodkiem gminnym przeważają nawierzchnie gruntowe, stąd są one słabo przygotowane do ruchu kołowego, a okresowo nawet nieprzejezdne³².

2. Kanalizacja deszczowa.

W gminie Janowiec Kościelny jedynie na terenie niektórych obiektów funkcjonują mechaniczne urządzenia podczyszczające wód opadowych lub wód ze stacji uzdatniania wody (osadniki, separatory).

3. Oczyszczanie ścieków.

Gmina zrealizowała w 2001 r. budowę własnej oczyszczalni, która zlokalizowana jest we wsi Kuce. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna, której docelowa przepustowość ma wynosić 150m³/dobę (obecnie 75m³/dobę).

Ścieki do oczyszczalni doprowadzane są przez sieć kanalizacyjną, której budowa rozłożona była na 3 etapy. W pierwszym etapie wybudowano 2 252 m kanalizacji grawitacyjnej i 291 m kanalizacji tłocznej ze wsi Kuce.

Aktualnie długość sieci kanalizacyjnej wynosi 9,4 km³³, z czego:

- kanalizacji grawitacyjnej - 8,56 km
- kanalizacji tłocznej - 0,84 km

Gmina uzyskała, ważne do kwietnia 2009 roku, pozwolenie wodnoprawne na zrzut ścieków z przyszłej oczyszczalni do rowu melioracyjnego w ilości 150 m³/dobę, których parametru określono następująco:

BZT₅ 30 mg O₂/l,
zawiesiny ogólne 50 mg/l,
azot ogólny 30 mg N/l,
fosfor ogólny 5,0 mg P/l³⁴.

---

³² Tamże, s. 85

³³ www.stat.gov.pl, Baza Danych Regionalnych

³⁴ Studium ..., s. 81

4. Gospodarka odpadami stałymi.

Gmina Janowiec kościelny nie posiada stałego składowiska odpadów komunalnych. Aktualnie na potrzeby gminy wykorzystywane jest tymczasowe składowisko w miejscowości Majki oddalone o 0,8 km od Janowca Kościelnego. Będzie ono funkcjonowało do czasu budowy gminnego składowiska odpadów komunalnych, które ma być zlokalizowane na terenach na wschód od Janowca Kościelnego. Na tymczasowym składowisku prowadzona jest ewidencja odpadów, które są systematycznie przysypywane ziemią.

Jak już wspomniano na terenie gminy funkcjonuje wiele dzikich składowisk stanowiących zagrożenie dla środowiska naturalnego.

5. Elektroenergetyka

Gmina Janowiec kościelny otrzymuje energię elektryczną z krajowego systemu energetycznego poprzez sieć wysokiego napięcia. Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 11 kV Nidzica-Mława³⁵.

Układ zasilania w gminie zabezpiecza sieć rozdzielcza SN 15kV od głównej stacji transformatorowej 110/15 kV w Nidzicy. Zasilanie odbiorców energią elektryczną na terenie gminy odbywa się dwiema liniami przesyłowymi 15 kV. Są to: linia 15 kV Nidzica-Kadyki oraz Nidzica-Janowo-Muszaki. Na terenie gminy występują stacje transformatorowe głównie słupowe, z aparaturą elektryczną zainstalowaną na konstrukcjach wspornikowych. Zasilanie odbywa się promieniowo³⁶.

Moc znamionowa transformatorów dostosowana jest do obecnych maksymalnych obciążeń występujących w sieciach niskiego napięcia. Zakres znamionowych mocy transformatorów w istniejących stacjach jest od 25 kVA do 250 kVA. Ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV energia rozprowadzana jest do odbiorców za pośrednictwem linii napowietrznych niskiego napięcia 3x220/380 V.

Cała sieć elektryczna gminy, jak i cały system energetyczny poddawany jest stałej analizie w zakresie dostosowania do aktualnych potrzeb lokalnych, systematycznej modernizacji istniejących linii oraz przebudowie. Istniejąca sieć linii SN 15kV nie wymaga

---

³⁵ Tamże, s. 82

³⁶ Tamże, s. 82

rozbudowy, jedynie rozwój nowych funkcji może stworzyć konieczność budowy odgałęzień sieci rozdzielczej i budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV³⁷.

6. Wodociągi.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny zaopatrzenie w wodę odbywa się poprzez sieć wodociągów wiejskich i zakładowych, ze studni na tzw. „wylewkę”. Są to:

wodociąg wiejski w Janowcu Kościelnym obejmujący wsie: Janowiec Kościelny, Kuce, Połcie Stare, Nową Wieś Dmochy, Górowo Trząski, Pokrzywicę Wielką, Leśniki i Kołaki; jest on wykonany w całości, choć nie wyklucza się możliwości zablokowania go w przyszłości z będącym w rozbudowie wodociągiem Jabłonowo; długość sieci wynosi 27,5 km, przy 315 przyłączach;

wodociąg wiejski w Iwanach obejmujący wsie: Iwany, Krajewo Kawęczyno, Skrody, Szczepkowo Borowe, Szczepkowo Zalesie, Sołdany, Pawełki, Bukowiec Wielki; długość sieci wynosi 12,9 km, przy 68 przyłączach.

wodociąg wiejski w Powierzu obejmujący wsie: Powierz i miejscowość Górowo w gminie Kozłowo; długość sieci na terenie gminy Janowiec Kościelny wynosi 2,6 km, przy 29 przyłączach;

wodociąg wiejski w Napierkach obejmujący wieś: Napierki ; długość sieci wynosi 2,7 km, przy 43 przyłączach;

wodociąg wiejski w Bielawach obejmujący wsie: Bielawy, Nową Wieś Wielką i Gwoździe; długość sieci wynosi 10,2 km, przy 102 przyłączach;

wodociąg wiejski w Jabłonowie obejmujący wsie: Jabłonowo Dyby, Jabłonowo Maćkowięta, Jabłonowo Adamy, Piotrkowo, Cygany, Gołębie; długość sieci wynosi 15,7 km przy 40 przyłączach;

wodociąg Spółdzielni Mieszkaniowej w Safronce obejmujący wsie: Safonka, Gniadki i Wiłunie; długość sieci wynosi 5,55 km; właścicielem jest Spółdzielnia Mieszkaniowa w Safronce³⁸.

Ogółem długość czynnej sieci wodociągowej wg. stanu na koniec 2002 roku wynosi 63,9 km³⁹.

---

³⁷ Tamże, s. 83

³⁸ Studium ..., s. 74

³⁹ www.stat.gov.pl , Baza Danych Regionalnych

Ponadto wsie Krusze, Zaborowo, Gwoździe, Waśniewo i Pawełki korzystają ze studni głębinowych na tzw. „wylewkę”.

Tabela 4

Długość sieci wodociągowej i ludność korzystająca z wodociągów w gminie Janowiec Kościelny na tle sąsiednich gmin w roku 2002

wyszczególnienie	długość sieci	ludność korzystająca z wodociągów
Janowiec Kościelny	63,9	1906
Janowo	39,2	2090
Kozłowo	34,8	4395
Nidzica	60,3	1715
Iłowo-Osada	79,4	6770

Źródło: www.stat.gov.pl Baza Danych Regionalnych, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań.
Opracowanie własne.

7. Kanalizacja.

Gmina Janowiec Kościelny wg stanu na koniec 2002 roku posiadała jedynie 7,3 km czynnej sieci kanalizacyjnej. Jak już wspomniano przyłącza do tej sieci posiadają jednostki samorządowe, głównie posesje szkolne oraz 61 budynków zbiorowego zamieszkania⁴⁰.

Tabela 5

Długość sieci kanalizacyjnej i ludność korzystająca z kanalizacji w gminie Janowiec Kościelny na tle sąsiednich gmin w roku 2002

wyszczególnienie	długość sieci	ludność korzystająca z kanalizacji
Janowiec Kościelny	7,3	218
Janowo	17,4	528
Kozłowo	6,2	1295
Nidzica	27,9	1715
Iłowo-Osada	19,1	1653

8. Melioracje.

W 1984 roku wykonano melioracje użytków zielonych na obiekcie „Iwany“ obejmując grunty wsi Szczepkowo Borowe i Iwany. Powierzchnia odwadnianych użytków rowami wynosi 93 ha, drenażem objęto 8 ha gruntów ornych.

Wykonano melioracje na gruntach wsi Waśniewo, tj. zdrenowano 179,0 ha gruntów ornych, a 10,0 ha użytków zielonych odwadnianych jest rowami melioracyjnymi. W latach 80-tych w związku z niezadowalającym stanem rzeki Orzyc (procesy erozji dennej, zwężenie koryta) i potrzebami melioracyjnymi opracowano założenia techniczno-ekonomiczne pt.: „Orzyc Górny – modernizacja urządzeń melioracyjnych“. Inwestycję rozpoczęto w 1990 roku i trwa ona nadal. Dotychczas renowacją objęto odcinek rzeki do Szczepkowa Borowego. Wykonano także melioracje użytków zielonych na powierzchni 448 ha oraz 12 ha gruntów objęto drenażem. Melioracje prowadzone były na gruntach wsi: Szczepkowo-Borowe, Szczepkowo-Skrody, Iwany, Szczepkowo Zalesie, Sołdany, Zaborowo. Istniejąca sieć rowów melioracyjnych wykonanych w latach 60-70-tych i 80-tych została poddana modernizacji⁴¹.

9. Ciepłownictwo.

Na terenie gminy nie funkcjonują elektrociepłownie ani kotłownie przesyłające ciepło za pomocą sieci. Istnieją jedynie kotłowniami na potrzeby gospodarstw indywidualnych.

10. Gazownictwo.

Zachodnim skrajem gminy przebiegają dwie nitki gazociągu wysokociśnieniowego $\varnothing$ 200 i $\varnothing$ 400 relacji Płońsk-Olsztyn. Sieci te włączone są w krajowy system sieci gazowych od węzła Rembelszczyzna k/Warszawy współpracującego z układem dosyłowym gazu importowanego z Europy Wschodniej.

---

⁴⁰ Tamże

⁴¹ www.janowiec

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej średniego ciśnienia. Istnieje możliwość zaopatrzenia gminy w gaz ziemny po wykonaniu odejścia od istniejącego gazociągu wysokociśnieniowego do stacji redukcyjno-pomiarowej 1°.⁴²

Istnieją warunki techniczne do podłączenia sieci gazowej gminy Janowiec Kościelny do rurociągu ø 400 we wsi Powierz.

11. Telekomunikacja

Przez teren gminy, równoległe do trasy E7, przebiega korytarz fal radiowych o szerokości ok. 100 m łączący miejscowość Szydłówek w powiecie mławskim i Waszulki w powiecie nidzickim, zawarty między bezpośredni współpracującymi stacjami linii radiowych⁴³.

2.4.4. Własność nieruchomości.

Gmina Janowiec Kościelny obejmuje obszar 13.625 ha, w tym mienie komunalne własności gminy Janowiec Kościelny stanowi powierzchnię 259 ha.

Mienie komunalne obejmuje⁴⁴:

- 20 ha   gruntów rolnych przeznaczonych w planie przestrzennego zagospodarowania na cele nierolnicze, w tym:
  - a) 5 ha   oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne,
  - b) 1 ha   wydierżawiane na cele rolne, składowe, handel i usługi do czasu trwałego zagospodarowania zgodnie z przeznaczeniem,
  - c) 14 ha   inne, w tym tereny zasobów mieszkaniowych, nieużytki
- 200 ha   drogi,
- 5 ha   lasy
- 4 ha   place i tereny zielone,
- 1 ha   działki budowlane,
- 29 ha   grunty w użytkowaniu wieczystym (2 ha), inne (27 ha).

---

⁴² Tamże, s. 82

⁴³ Tamże, s. 83

⁴⁴ <http://janowiec-koscielny-ug.bip-wm.pl/public/>

W skład mienia wchodzi obiekty:

- budynek Urzędu Gminy,
- budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 3 świetlice wiejskie,
- 3 budynki po byłych szkołach podstawowych,
- 3 szkoły podstawowe,
- gimnazjum,
- boisko sportowe z szatnią,
- zasoby mieszkaniowe w 9 budynkach (28 mieszkań)
- budynek weterynarii.

W strukturze własności gruntów na przestrzeni lat 2002-2004 nie nastąpiły znaczące zmiany. Największy udział mają w nich grunty będące własnością osób fizycznych, których udział wynosi 75,2% ogólnej powierzchni gruntów. Następną pozycję zajmują grunty Skarbu Państwa, które stanowią 21,6%.

Tabela 6

Struktura własności nieruchomości gminy Janowiec Kościelny w latach 2002-2004

Lp.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	1 stycznia 2002	1 stycznia 2003	1 stycznia 2004
1	Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	2 938	2 924	2 888
2	Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0
3	Grunty spółek SP przedś. Państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0	0
4	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	255	245	254
5	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	7	7	6

6	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz gruntów, których właściciele nie są znani	0	0	0
7	Grunty osób fizycznych	10 249	10 253	10 290
8	Grunty spółdzielni	2	2	2
9	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	21	21	21
10	Wspólnoty gruntowe	0	0	0
11	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	94	105	105
12	Grunty powiatów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0	0
13	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0	0
14	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0
15	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14	6	6	6
Razem:		13 572	13 572	13 572
Powierzchnia wyrównawcza		53	53	53
Ogółem		13 625	13 625	13 625

Źródło: Dane UG Janowiec Kościelny

2.4.5. Obiekty dziedzictwa kulturowego.

Do najciekawszych zabytków gminy janowieckiej należy zaliczyć kościół w Janowcu Kościelnym. Obecna świątynia w Janowcu Kościelnym wybudowana została w stylu neogotyckim na wzór kościoła św. Floriana na Pradze w Warszawie projektowanego przez Józefa Piusa Hieronima Dziekońskiego. Kościół zbudowany został ze składek parafian staraniem księdza plebana Hieronima Syskiego. Budowę rozpoczęto w 1904 roku a zakończono w 1910 r. W 1905 roku stary kościół rozebrano, mimo sprzeciwu sekretarza komitetu organizacyjnego budowy kościoła. W czasie budowy kościoła, latem nabożeństwa odbywały się w dzwonnicy kościelnej natomiast zimą w saloniku plebanii u księdza proboszcza. Świątynia przetrwała okres Pierwszej i Drugiej Wojny Światowej właściwie bez większego uszczerbku. Podczas Drugiej Wojny ksiądz Gutowski nie opuścił parafian i sprawował kapłństwo aż do 1963 roku. W latach 90-tych kościół restaurowano. Obok świątyni znajduje się zabytkowy cmentarz pobożański gdzie najstarsze grobowce datowane są na XIX w.

Zabytki archeologiczne

Ślady działalności człowieka w przeszłości widoczne na powierzchni ziemi lub znajdujące się w ziemi to zabytki archeologiczne. Miejsca gdzie one występują nazywamy stanowiskami archeologicznymi. Zabytkami archeologicznymi są grodziska, czyli pozostałości osad.

Kurhany to miejsca pochówków, wały podłużne znajdujące się pod ziemią. W miejscach tych występują przedmioty, czyli zabytki archeologiczne: narzędzia krzemienne, naczynia ceramiczne, broń, narzędzia z metalu, kości i rogu. Ślady osadnictwa starożytnego, nowożytnego, wczesnośredniowiecznego, jakimi są kurhany znajdują się na terenie całej gminy Janowiec Kościelny.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny znajdują się także inne udokumentowane Zabytki⁴⁵

2.5. Identyfikacja problemów

---

⁴⁵ <http://www.janowiec.com.pl/zabytki.html>

1/. Istnieje potrzeba dokonania waloryzacji terenów gminy pod kątem ich wykorzystania i przygotowania pod potrzeby inwestycyjne.

2/. Dostępność komunikacyjna gminy Janowiec Kościelny jest na większości obszaru zapewniona i wystarczająca. **Dostępność komunikacyjną mogłoby poprawić wejście na rynek prywatnego przewoźnika, który stworzyłby dodatkowo stanowiska pracy.**

Drogi wojewódzkie i powiatowe mają nawierzchnię w większości twardą. Natomiast poprawy wymaga stan dróg gminnych, z których *gros* nie posiadają nawierzchni utwardzonej.

Modernizacji i remontów wymaga większość dróg, które w gminie wiejskiej stanowią poważny problem związany z dojazdem do pól w okresach wysokich opadów oraz są podstawowym czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości.

Zgodnie z prawem energetycznym należy opracować założenia i projekt zaopatrzenia w energię, który obejmować będzie aktualny bilans potrzeb oraz zakres rozwoju sieci.

Należy utrzymać ustalenia zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny.

3/. Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie występują w dużej skali zagrożenia ochrony powietrza.

Znaczącej poprawy wymaga ochrona wód i gleby. Zwrócić należy w tym kontekście uwagę na szamba, które są w bardzo złym stanie technicznym oraz studnie wykorzystywane jako zbiorniki nieczystości. Istnieje duża możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych.

Spływy powierzchniowe z terenów rolniczych stanowią główne zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych. Głównym elementem jest spływ związków biogenych z gruntów rolnych. Szczególnie grunty orne ze względu na okresowy brak roślinności i wzmożoną podatność na erozję są poważnym źródłem zanieczyszczeń związkami azotu i fosforu. Melioracja wodna ułatwia migrację biogenów do wód powierzchniowych, szczególnie ich form mineralnych. Każda nadwyżka nawozów ponad potrzeby pokarmowe roślinności niekorzystnie wpływa na stan czystości wód gruntowych i powierzchniowych.

Duże zagrożenie zarówno dla wód powierzchniowych, jak i podziemnych stanowi brak kanalizacji na terenach wiejskich przy rozwijającym się zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Często zbiorniki bezodpływowe (tzw. szamba) traktowane są jako odstożniki lub osadniki ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych lub do ziemi. Niedostosowane do oczyszczania stanowią często poważne źródło skażenia sanitarnego oraz, przy stosunkowo niewielkim jednostkowym zanieczyszczeniu fizykochemicznym, globalnie duży wpływ na

wody gruntowe i małe cieki w zlewni rzek. Szczególnie duże znaczenie mają związki azotu, które w wyniku procesów biochemicznych mogą w niekorzystnych warunkach lokalnie znacznie zanieczyścić okoliczne studnie.

Poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych na terenach wiejskich stanowią nieprawidłowo składowane nawozy, a szczególnie nawozy naturalne (obornik, gnojowica, gnojówka). Przy nieprawidłowym składowaniu następuje zanieczyszczenie wód gruntowych znacznie stężonymi składnikami nawozu, oddziałującymi na środowisko przez dłuższy czas. Poza tym stanowią potencjalne źródło zanieczyszczenia sanitarnego organizmami chorobotwórczymi.

Należy uzupełnić system kanalizacji deszczowej i wyposażyć urządzenia podczyszczające i separatory substancji ropopochodnych

Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie funkcjonuje stałe składowisko odpadów komunalnych, jedynie obiekt o charakterze tymczasowym. Ponadto występuje kilka nielegalnych wysypisk odpadów, które nie są prowadzone zgodnie z wymogami ochrony środowiska. Nie prowadzi się segregacji odpadów. Należy doprowadzić do stworzenia komunalnego składowiska odpadów, zamknąć „dzikie” wysypiska oraz stworzyć system zbiorowego odbioru odpadów, ich segregacji i wyposażyć Zakład Utylizacji Odpadów w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę. **W tym działaniu jest szansa na współpracę z kapitałem prywatnym. Powierzenie części opisanych powyżej zadań przedsiębiorcy prywatnemu uwolni gminę od wielu niepotrzebnych komplikacji oraz pozwoli skutecznie rozwiązać problem zagospodarowania odpadów stałych, tworząc przy tym nowe miejsca pracy, głównie dla osób o niskich kwalifikacjach i wykształceniu.**

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na następujące problemy:

- brak zakładów unieszkodliwiania odpadów komunalnych (poza składowaniem),
- wyroby zawierające azbest zainstalowane w obiektach budowlanych.

4/. Brak obiektów noclegowych (oficjalnie funkcjonujących). Nie prowadzi się monitorowania ruchu turystycznego i badania potrzeb i opinii odwiedzających gminę.

Brak jakiegokolwiek zaplecza turystycznego, ciekawej oferty spędzania czasu.

Brak jest szerszych akcji promocyjnych i imprez mogących przyciągnąć turystów.

Należy wykreować charakterystyczny produkt turystyczny gminy.

Należy prowadzić działania zmierzające do rozszerzenia współpracy Samorządu Gminy z organizacjami pozarządowymi. Należy animować rozwój sektora organizacji pozarządowych.

Wiele zadań promujących gminę, poprawiających poziom i zakres usług turystycznych przy pomocy gminy mogłyby realizować stowarzyszenia. W ramach tej współpracy możliwe jest realizowanie zarówno projektów technicznych, jak również tzw. miękkich polegających na szkoleniach, konferencjach, wymianie transgraniczej, poprawie estetyki gminy.

5/.Struktura własności nieruchomości w gminie Janowiec Kościelny wymaga zmiany w kierunku zmniejszenia udziału gruntów będących własnością Skarbu Państwa. Utrzymanie będących w posiadaniu gminy nieruchomości nie obciąża nadbieranie samorządu gminy.

6/.Należy utrzymać ustalenia zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

2.6. Gospodarka

2.6.1. Pracodawcy

Gmina Janowiec Kościelny, w porównaniu do sąsiednich gmin, ma najmniejszą ilość podmiotów gospodarki narodowej na swoim terenie. Większość z nich to podmioty prywatne, z których *gros* stanowią zakłady osób fizycznych.

Należy zwrócić uwagę, że ilość podmiotów gospodarki narodowej spada. Gmina Janowiec kościelny jest gminą typowo rolniczą o znikomym potencjale przemysłowym, aczkolwiek istniejące tam zakłady tejże sekcji zatrudniają największą część osób pracujących w gminie.

Niepokojącym jest, że podmioty funkcjonujące w gminie mają bardzo nietrwałe formy organizacyjno-prawne. Jak już wspomniano większość z nich to zakłady osób fizycznych, nie ma na terenie gminy spółek prawa handlowego, które są najlepszą formą prowadzenia działalności gospodarczej.

Szczegółowo strukturę własności i form organizacyjno-prawnych podmiotów gospodarki narodowej w gminie Janowiec Kościelny przedstawia tabela 6.

Tabela 7

Podmioty gospodarki narodowej w gminie Janowiec Kościelna na tle sąsiednich gmin i powiatu nidzickiego w 2002 roku

wyszczególnienie	ogółem	sektor		przedsiębiorstwa państwowe	w tym			osoby fizyczne
		publiczny	prywatny		spółki		spółdzielnie	
					prawa handlowego	pozostałe		
Janowiec Kościelny	112	10	102	0	0	5	3	87
Janowo	134	19	115	0	0	7	0	101
Kozłowo	176	11	165	0	5	7	3	134
Nidzica ¹	296	7	289	0	11	23	3	228
Łowo-Osada	304	23	281	0	7	9	3	243
Powiat nidzicki	2035	129	1906	1	69	137	16	1549

Źródło: Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego z roku 2003. Opracowanie własne.

¹ obszar wiejski

2.6.2. Rynek pracy

Spoglądając na strukturę pracujących w gminie Janowiec Kościelny na tle sąsiednich gmin i powiatu nidzickiego, przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, iż udział pracujących w ogólnej liczbie mieszkańców wynosił w 2002 roku jedynie 4,4% . Był on najmniejszy w opisywanym układzie porównawczym.

Najwięcej osób 36,1% pracuje w przemyśle, następnie w edukacji 30,3% oraz transporcie, łączności i gospodarce magazynowej 7,1%. Należy zwrócić uwagę, że nie ma pracujących w budownictwie a w handlu i naprawach pracuje bardzo mało osób. Struktura ta jest podobna do pozostałych gmin, z wyjątkiem gminy Nidzica, sekcja budownictwo, w której pracuje ponad 10% ogółu pracujących i gminy Łowo-Osada, sekcja handel i naprawy, w której pracuje ponad 17% ogółu pracujących w gminie.

Tabela 8

**Źródła utrzymania ludności w gminie Janowiec Kościelny
w 2002 roku na tle sąsiednich gmin**

Wyszczególnienie		Janowiec Kościelny	Janowo	Kozłowo	Nidzica ¹	Iłowo-Osada		
Ludność ogółem		3490	2870	6066	6693	7548		
utrzymujący się	z pracy	razem	1990	1341	3122	3383	4291	
		najemnej	746	807	2349	2730	3593	
		na własny rachunek lub dochodów z najmu	1244	534	773	653	698	
		w tym w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej)	1201	461	602	398	449	
	z pozostałych źródeł	razem	1489	1495	2871	3240	3227	
		w tym niezarobkowych	emerytur	436	380	791	802	1169
			rent	768	786	1184	1460	1132
	nieustalono		11	34	73	70	30	

¹ obszar wiejski

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Opracowanie własne.

Spoglądając na źródła utrzymania ludności w gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do sąsiednich gmin, można zauważyć następujące prawidłowości.

W gminie Janowiec Kościelny głównym źródłem utrzymania ludności jest praca (57,0%). W sąsiednich gminach wskaźniki te są niższe i wynoszą 46,7% dla Janowa 51,5% dla Kozłowa, 50,0% dla Nidzicy i 56,8 dla Iłowa-Osady.

Spośród utrzymujących się z pracy jedynie 37,5% osób z gminy Janowiec Kościelny utrzymuje się z pracy najemnej. Dla sąsiednich gmin wskaźnik ten kształtuje się odpowiednio: 60,2%, 75,2%, 80,7%, 83,7%.

Z pracy na własny rachunek w gminie Janowiec Kościelny utrzymuje się 62,5% osób utrzymujących się z pracy, z czego 96,5% z pracy w swoim gospodarstwie rolnym lub działce

rolnej. W sąsiednich gminach znacznie mniej osób utrzymuje się z pracy w rolnictwie.

Z niezarobkowych źródeł (emerytur i rent) w gminie Janowiec Kościelny utrzymuje się 42,7% ludności. Jest to najniższy wskaźnik w opisywanym układzie porównawczym. Zbliżony wskaźnik ma jedynie gmina powiatu działdowskiego – Iłowo-Osada (42,8%).

Stopa bezrobocia w gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku wyniosła 22,2%. Największe bezrobocie dotyka ludzi z wykształceniem podstawowym (23,0%) i niższym (26,5%).

Mimo, iż w ostatnich latach następował wzrost liczby bezrobotnych, rynek pracy ma możliwości wzrostu. Nadzieje należy wiązać z przedsiębiorstwami przemysłowymi. Mając na uwadze ogólny wzrost koniunktury można wnosić, że będą się one rozwijały i zwiększały zatrudnienie. Biorąc również pod uwagę strukturę bezrobotnych wg wykształcenia i płynące z jej analizy wnioski, można mieć nadzieję na zwiększenie zatrudnienia w grupie osób o najniższym wykształceniu.

Możliwością poprawy sytuacji na rynku pracy może być realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej - inwestycyjnych jak i tzw. miękkich (współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Z jednej strony przyniosłyby one podniesienie lub dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy, z drugiej zwiększyłyby jego chłonność.

Tabela 9

Pracujący wg wybranych sekcji w gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku na tle sąsiednich gmin i powiatu nidzickiego

wyszczególnienie	ludność ogółem	pracujący ogółem	w tym						udział pracujących w ogólnej liczbie mieszkańców
			rolnictwo łowiectwo, leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy	transport łącznie i gospodarka magazynowa	edukacja	
Janowiec Kościelny	3516	155	3	56	0	5	11	47	4,4
Janowo	2871	178	18	37	0	4	5	57	6,2
Kozłowo	6138	405	20	194	0	18	11	93	6,6
Nidzica ¹	6698	469	105	167	49	20	3	69	7,0
Howo-Osada	7514	753	51	299	0	131	43	122	10,0
Powiat nidzicki	34163	4917	173	2123	133	449	193	615	14,4

Źródło: Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego z roku 2003. Obliczenia i opracowanie własne.

¹ obszar wiejski

2.6.3. Rolnictwo

Gleby na terenie gminy Janowiec Kościelny wykorzystywane są przede wszystkim dla celów rolniczych. W ogólnej powierzchni 13 625 ha użytki rolne zajmują 10124 ha, tzn. 74% areалу gminy. Niezależnie od formy gospodarowania gleba stanowi tu podstawowy warsztat produkcji zbożowej, owocowej, paszowej lub drzewnej.

Na obszarze gminy przeważają gleby brunatne wyługowane. Mniejszy udział mają czarne ziemie i gleby bielcowe. Pod względem gatunkowym dominują gleby lżejsze od powierzchni, zalegające na zwięźlejszym podłożu, należące do kompleksów żytnich⁴⁶.

W strukturze wielkości gospodarstw rolnych w gminie Janowiec Kościelny 42,7% ogólnej ilości gospodarstw stanowią gospodarstwa małe do 15 ha. Biorąc pod uwagę jednak wielkość zajmowanego obszaru, największą część zajmują gospodarstwa duże i bardzo duże (powyżej 30 ha i powyżej 50 ha), których udział w powierzchni ogólnej wszystkich gospodarstw w gminie wynosi 45,1%.

Tabela 10

Gospodarstwa rolne w gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku wg grup obszarowych

Grupy obszarowe Użytków rolnych	Liczba gospodarstw	w %	Powierzchnia w ha		
			ogólna	użytków rolnych	lasów i gruntów leśnych
Ogółem	597	100	11323	10054	957
do 1	147	24,6	58	40	3
1-5	63	10,6	188	159	13
5-10	45	7,5	416	366	35
10-15	79	13,2	1102	985	88
15-20	80	13,4	1565	1393	138
20-30	103	17,3	2891	2534	291
30-50	44	7,4	1873	1625	216
50 i więcej	36	6,0	3231	2953	172

Źródło: Powszechny Spis Rolny

⁴⁶ <http://www.janowiec.com.pl/gleby.html>

Zarówno pod względem ilości gospodarstw rolnych jak i powierzchni przeznaczonej pod zasiewy najczęściej gospodarstw zajmuje się produkcją roślinną w tym zbóż podstawowych i mieszanek zbożowych.

Mimo , iż wiele gospodarstw zajmuje się uprawą ziemniaków to biorąc pod uwagę powierzchnię zasiewów nie jest to znacząca część produkcji rolnej gminy.

Tabela 11

**Gospodarstwa rolne w gminie Janowiec Kościelny zajmujące się uprawą głównych
ziemiopłodów**

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	w % ogółu gospodarstw rolnych
zboża	427	71,5
ziemniaki	410	68,7
buraki cukrowe	#	0,2
rzepak i rzepik	0	0,0
warzywa	14	2,3
pastewne ¹	105	17,6

Źródło: Powszechny Spis Rolny

¹ Na gruntach ornych

Tabela 12

**Powierzchnia zasiewów głównych ziemniopłodów w gminie Janowiec Kościelny
w 2002 roku**

Wyszczególnienie	w ha	w %
Ogółem	7250	100,0
zboża ogółem ¹	6070	83,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	5698	78,6
Strączkowe jadalne na nasiona	0	0,0
Ziemniaki	762	10,5
Przemysłowe	1	0,0
w tym buraki cukrowe	1	0,0
Rzepak i rzepik	0	0,0
Pastewne ²	411	5,7
Pozostałe	7	0,1
w tym warzywa	1	0,0

Źródło: Powszechny Spis Rolny

¹ Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno

² Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi

2.7. Identyfikacja problemów

Przeszkodami w rozwoju gospodarki gminy wiejskiej Janowiec Kościelny są:

- niedostateczny stan infrastruktury komunikacyjnej przyjaznej środowisku naturalnemu.
- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- niski poziom wiedzy mieszkańców na temat przedsiębiorczości,
- wysoki stopień dekapitalizacji majątku trwałego,
- mała siła nabywcza miejscowej ludności,
- duża odległość od głównych ośrodków regionu,
- układ komunikacyjny gminy wymagający przebudowy i modernizacji hamuje rozwój przedsiębiorczości,
- wymagające remontów obiekty dziedzictwa kultury,
- słaba dostępność komunikacyjna niektórych obszarów gminy z powodu złego stanu dróg gminnych,
- nie rozwiązany problem zagospodarowania odpadów stałych możliwy jest do rozwiązania w krótkim czasie poprzez zaangażowanie przedsiębiorców i pomoc ze strony gminy,
- konieczna poprawa ładu urbanistycznego gminy,
- nie rozwiązany problem gospodarki wodno – ściekowej na terenach wiejskich hamuje rozwój gospodarczy gminy i zagraża zdrowiu mieszkańców,
- brak instytucji wsparcia przedsiębiorczości na poziomie powiatu,
- brak dostatecznej ilości prężnych stowarzyszeń podejmujących wspólnie z władzami samorządowymi działania zmierzające do zapewnienia zrównoważonego rozwoju,
- konieczna jest wymiana pokryć dachowych (eternitu), na dostosowane do stylu zabudowy oraz z powodu konieczności ochrony środowiska.

Szansą dla mieszkańców gminy jest perspektywa dopłat strukturalnych dla rolników. Środki te z pewnością uaktywnią inne dziedziny życia gospodarczego, głównie usług.

2.8. Sfera społeczna.

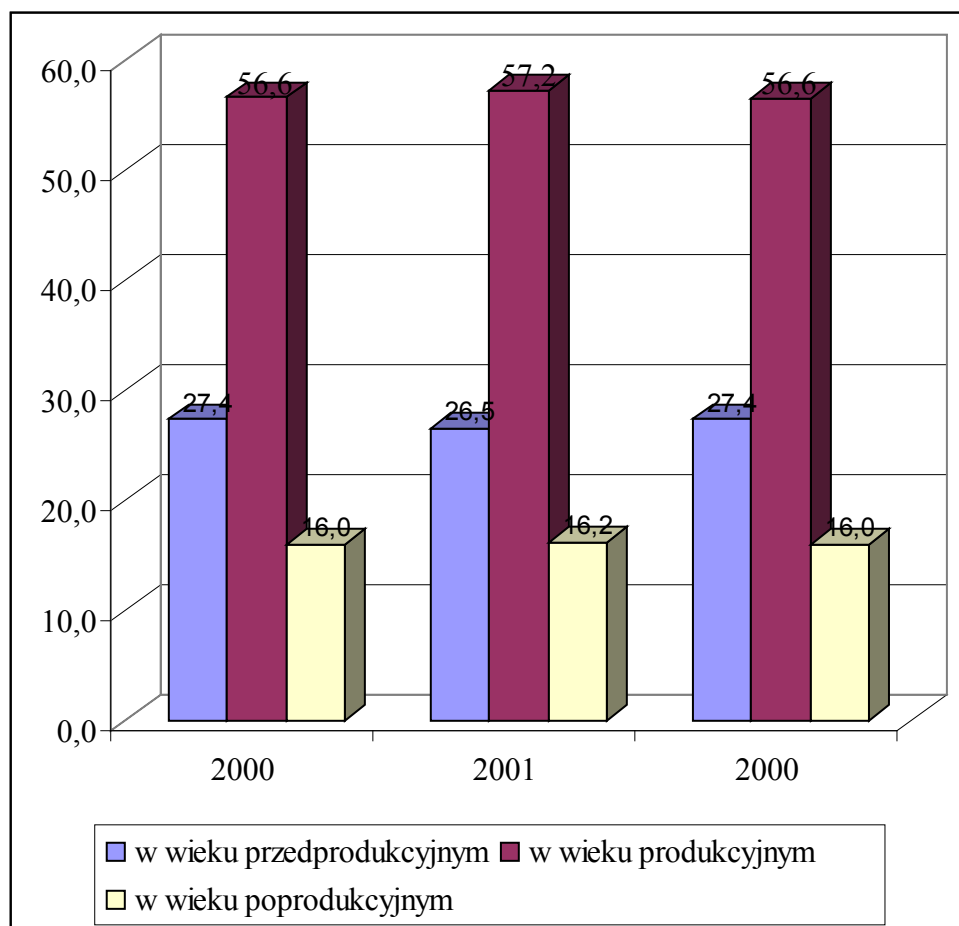
2.8.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu.

W latach 2000-2002 utrzymywał się spadek liczby mieszkańców gminy Janowiec Kościelny.

Struktura demograficzna wg kategorii ekonomicznych pozostała jednak na niemal niezmiennym poziomie i można powiedzieć, że jest ona poprawna.

Wykres 1

**Struktura demograficzna gminy Janowiec Kościelny
wg kategorii ekonomicznych w 2002 roku w %**

Źródło: www.stat.gov.pl Baza Danych Regionalnych. Opracowanie i obliczenia własne.

2.8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

1. Edukacja

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Janowiec Kościelny funkcjonują tylko 3 oddziały przedszkolne, do których uczęszcza 48 dzieci. Jest to jeden z najgorszych wyników w układzie porównawczym sąsiednich gmin.

Należy stwierdzić, w kontekście danych ze spisu powszechnego (w gminie mieszka 199 dzieci w wieku od 3-6 lat), że potrzeby w zakresie wychowania przedszkolnego są wysoce niezaspokojone.

Tabela 13

**Placówki przedszkolne w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin w 2002 roku**

Wyszczególnienie	Samodzielne		Przy szkołach podstawowych	
	przedszkola	dzieci	przedszkola	dzieci
Janowiec Kościelny	0	0	3	48
Janowo	0	0	2	41
Kozłowo	1	49	5	55
Nidzica ¹	0	0	5	80
Iłowo-Osada	2	110	2	48

¹ obszar wiejski

Źródło: Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego z 2003 roku. Opracowanie własne.

Szkoły

W skład placówek oświatowych w gminie Janowiec Kościelny wchodzi:

Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym (Szkoła Podstawowa + Gimnazjum)

Szkoła Podstawowa w Waśniewie

Szkoła Podstawowa w Szczepkowie Borowym prowadzona przez Stowarzyszenie Eko Rozwoju Wsi i Szkoły

Szkoły w Janowcu Kościelnym połączone są w Zespół Szkół. W skład tego Zespołu wchodzi: sześcioletnia Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym, Gimnazjum oraz filia - Szkoła Podstawowa w Safronce. Do gimnazjum dowożone są dzieci z całej gminy. Od 1.09.2001 r. Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym zawiera w swej strukturze organizacyjnej oddziały integracyjne⁴⁷.

2. Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biblioteka publiczna, która w swoich zbiorach posiada 10 372 woluminy.

3. Opieka zdrowotna

Ludność gminy Janowiec Kościelny pozostaje pod opieką dwóch ośrodków zdrowia. Na terenie gminy nie ma ani jednej apteki. Opiekę szpitalną zapewnia szpital powiatowy w Nidzicy.

4. Sklepy, stacje paliw

Na terenie gminy Janowiec Kościelny funkcjonuje tylko 17 sklepów. W porównaniu do sąsiednich gmin jest to najgorszy wskaźnik. Najwyższa jest tu również liczba ludności przypadająca na jeden sklep.

Na terenie gminy funkcjonują stacje paliw w m. Kuce, Nowa Wieś Wielka.

Na terenie gminy funkcjonują stacje autogazu w m. Kuce i Napierki.

5. Zasoby mieszkaniowe

Wielkość zasobów mieszkaniowych gminy Janowiec kościelny wynosi 880 mieszkań. Mieszka w nich 3489 osób.

Struktura własnościowa mieszkań jest bardzo korzystna – najlepsza w układzie porównawczym sąsiednich gmin województwa warmińsko-mazurskiego. Niemalże wszystkie mieszkania stanowią własność prywatną. Niewielka część należy do gminy, Skarbu państwa lub innych podmiotów. Nie obciąża to gminy zbytnimi wydatkami.

---

⁴⁷ <http://www.janowiec.com.pl/oswiata.html>

Tabela 14

**Zasoby mieszkaniowe w gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku na tle sąsiednich gmin
województwa warmińsko-mazurskiego**

wyszczególnienie	ogółem	stanowiące własność					
		osób fizycznych	spółdzielni mieszkaniowych	gminy	Skarbu Państwa	zakładów pracy	pozostałych podmiotów
Janowiec Kościelny	880	843	0	28	6	0	3
Janowo	843	761	0	43	24	13	#
Kozłowo	1599	1458	0	57	16	65	3
Nidzica	1785	1552	0	78	90	60	5
Łowo-Osada	2150	1730	0	124	29	255	12

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Opracowanie własne.

6. Zaopatrzenie w gaz

Ludność z terenu gminy Janowiec Kościelny korzysta z gazu pochodzącego z butli. Jak już wspomniano istnieje możliwość podłączenia gminy do przebiegającego przez jej teren gazociągu wysokociśnieniowego.

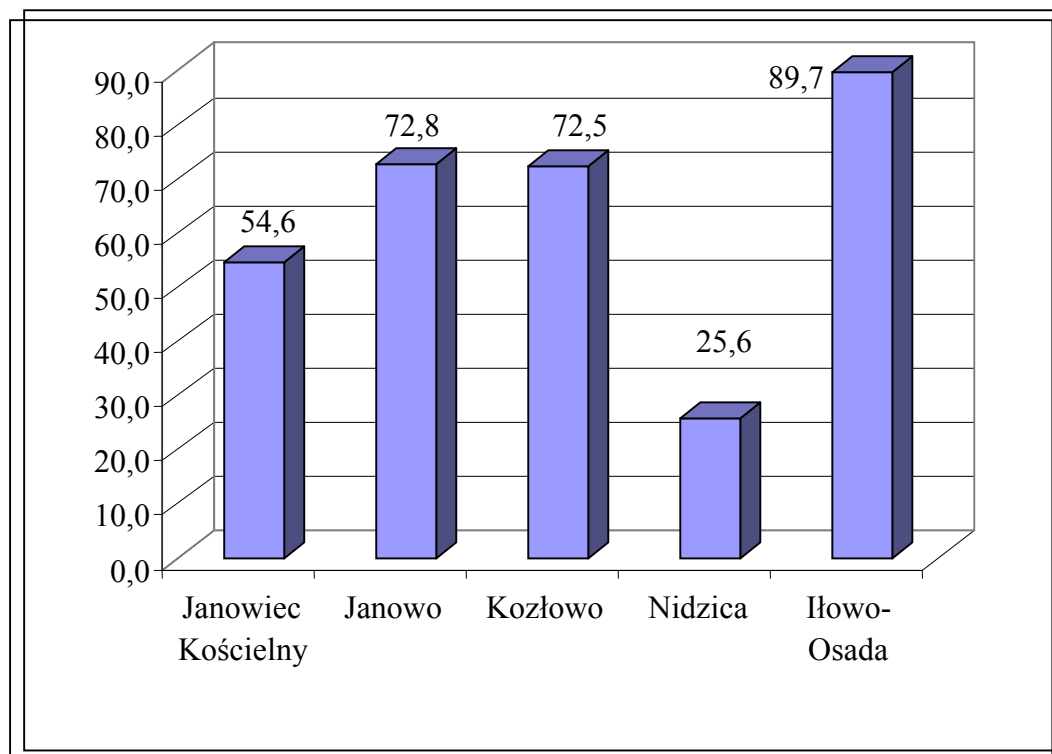
7. Zaopatrzenie w wodę i kanalizację

Zaopatrzenie w wodę

Pod względem zaopatrzenia ludności w wodę gmina Janowiec Kościelny zajmuje przedostatnie miejsce wśród sąsiadujących gmin województwa warmińsko-mazurskiego. Z wodociągów korzysta 54,6% ludności gminy.

Układ porównawczy przedstawia wykres 2.

**Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin w 2002 roku**

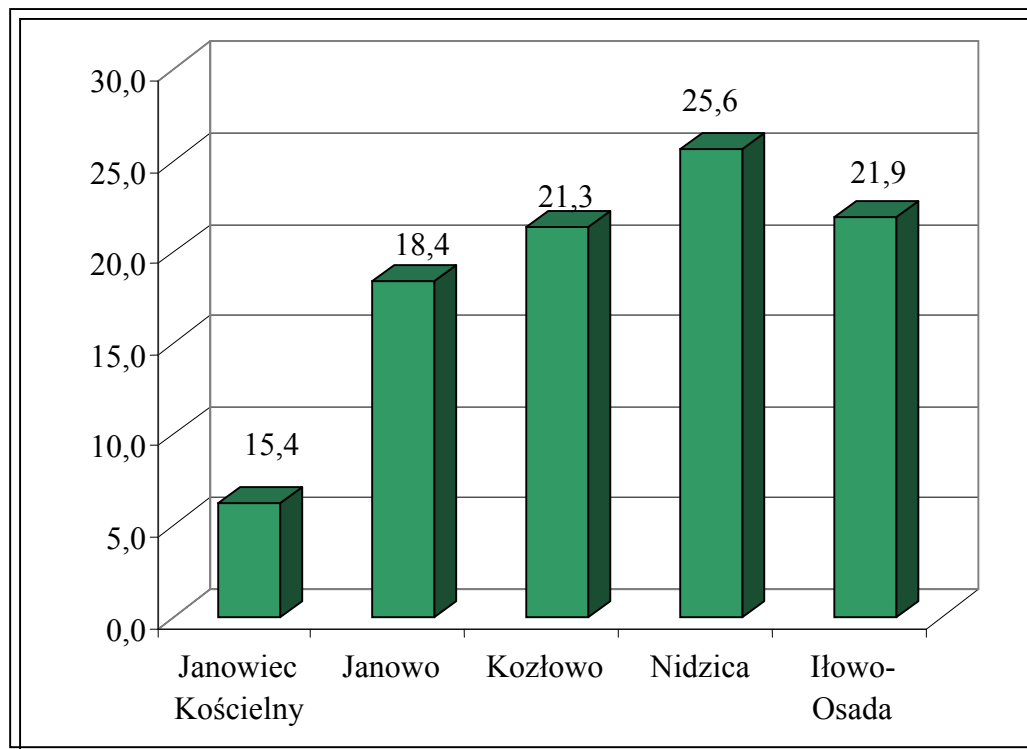

*Źródło: www.stat.gov.pl Baza Danych Regionalnych, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań.
Opracowanie i obliczenia własne.*

Stopień zaopatrzenia ludności w kanalizację stawia gminę Janowiec Kościelny na ostatnim miejscu w opisywanym układzie porównawczym. Tylko 15,4% ludności gminy korzysta z kanalizacji.

Układ porównawczy przedstawia wykres 3.

**Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin w 2002 roku**

Źródło: www.stat.gov.pl Baza Danych Regionalnych, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań.
Opracowanie własne.

8. Zaopatrzenie w ciepło

Wszystkie obiekty w gminie zaopatrywane są w ciepło z kotłowni indywidualnych, zwykle opalanych węglem lub koksem.

9. Bezpieczeństwo

Na terenie gminy Janowiec Kościelny funkcjonuje jeden komisariat Policji. Ma on swoją siedzibę w Janowcu. Obsada komisariatu jest wystarczająca.

Ochronę pożarową zapewniają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Nie występują na terenie gminy poważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców, czy to ze strony zakładów prowadzących działalność niebezpieczną, czy też ze strony niedostatków w ochronie środowiska. Przez teren gminy niezwykle rzadko przewożone są materiały niebezpieczne.

10. Komunikacja

W zakresie przewozów pasażerskich ludność gminy obsługiwana jest przez przedsiębiorstwa PKS. Sieć tras autobusowych zapewnia powiązania większości wsi z ośrodkiem gminnym oraz gminami sąsiadującymi i miastami.

Coraz większe znaczenie w przewozach pasażerskich mają indywidualne środki transportu⁴⁸.

2.8.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

1. Bezrobotni

Tabela 15

**Bezrobotni wg wykształcenia w gminie Janowiec Kościelny
na tle sąsiednich gmin w 2002 roku**

Wyszczególnienie	Ogółem	z wykształceniem			
		wyższym	Średnim ²	zasadniczym zawodowym	podstawowym i niższym
Janowiec Kościelny	302	7	77	94	124
Janowo	344	3	90	118	133
Kozłowo	906	4	151	261	490
Nidzica ¹	971	5	214	300	451
Howo-Osada	1065	21	279	463	302

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Opracowanie własne.

¹ obszar wiejski

² Policealne, średnie zawodowe i ogólnokształcące

Struktura bezrobotnych w gminie Janowiec Kościelny wg wykształcenia niemal wiernie odzwierciedla strukturę wykształcenia ogółu ludności.

Stąd należy wnosić, że poziom wykształcenia jest jednym z głównych czynników bezrobocia. W najlepszej sytuacji są osoby z wykształceniem wyższym i średnim.

⁴⁸ Studium ..., s. 85

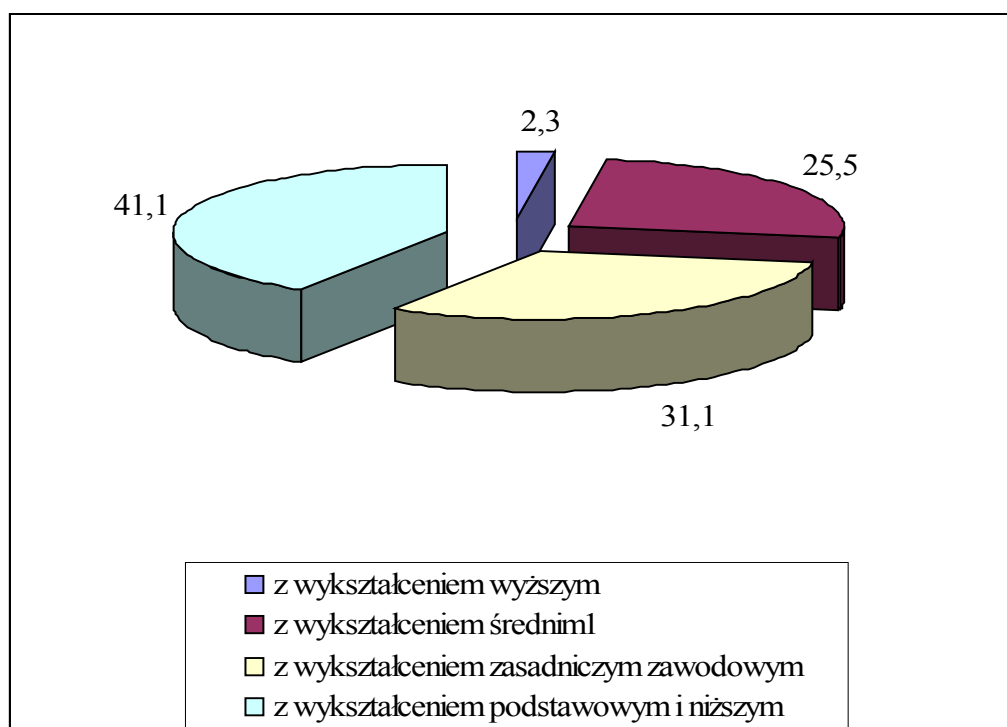

W ocenie bezrobocia w kontekście wykształcenia osób bezrobotnych, należ wziąć pod uwagę również konkurencję wśród samych bezrobotnych, kiedy to osoby o wyższych kwalifikacjach decydują się podjąć pracę, którą mogłaby wykonywać osoba z niższym wykształceniem.

Spółeczność osób bezrobotnych jest grupą wymagającą wsparcia, którego celem powinno być podniesienie lub dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy jak również zapobieżenia długotrwałemu bezrobociu i marginalizacji społecznej.

Wykres 4

Bezrobotni w gminie Janowiec kościelny wg wykształcenia w % w 2002 roku

¹ łącznie z policealnym, średnim zawodowym i ogólnokształcącym

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Opracowanie i obliczenia własne.

Tabela 16

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w gminie Janowiec Kościelny na tle sąsiednich gmin w 2002 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Pozostający bez pracy		
		do 3 miesięcy włącznie	4 do 12 miesięcy	13 miesięcy i więcej

Janowiec Kościelny	302	22	114	166
Janowo	344	22	105	214
Kozłowo	906	80	362	457
Nidzica ¹	971	116	336	515
Łowo-Osada	1065	92	402	564

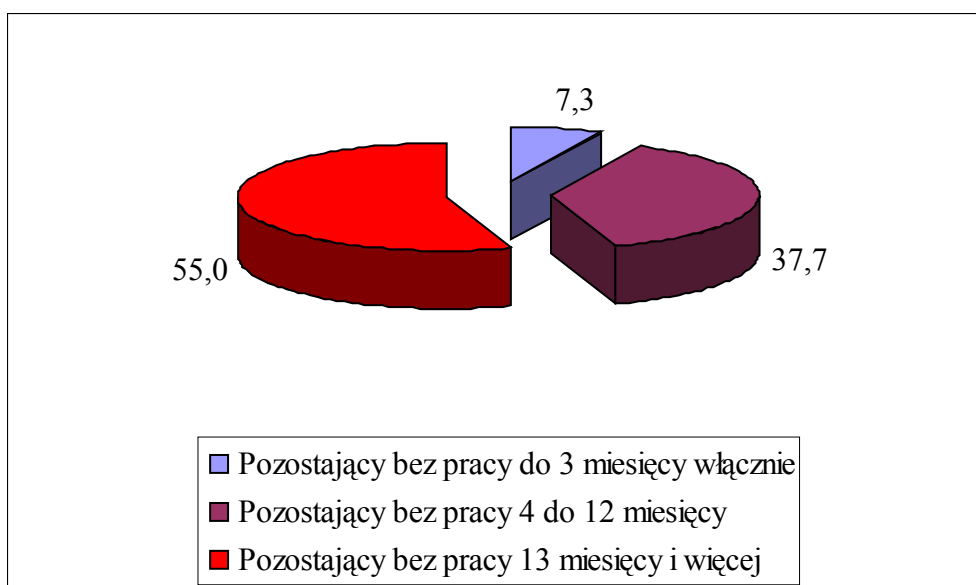
¹ obszar wiejski

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Opracowanie własne.

Największą grupę wśród bezrobotnych pod względem czasu pozostawania bez pracy stanowią osoby poszukujące pracy 13 miesięcy i więcej. Osoby takie mają niewielkie szanse znalezienia pracy i SA zagrożone marginalizacją społeczną w wykluczeniu.

Wykres 5

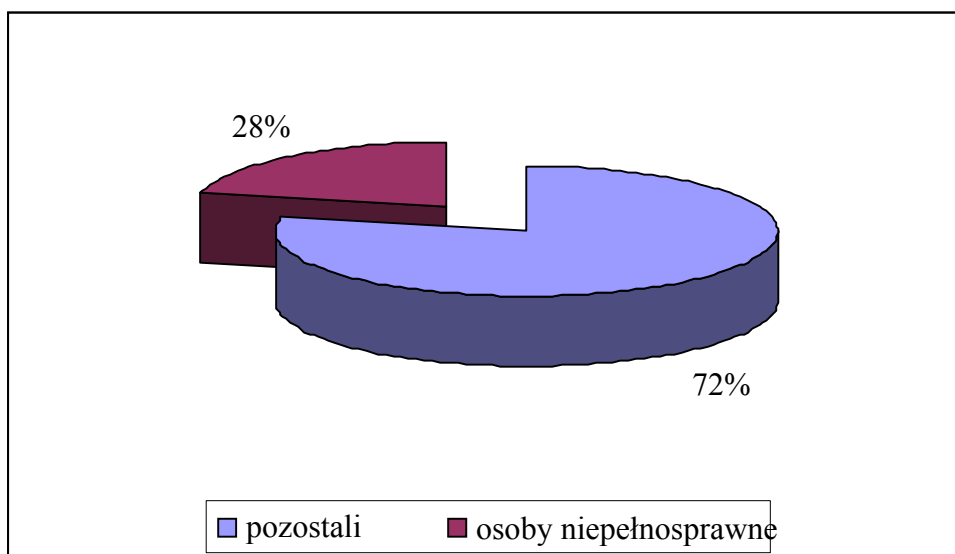
**Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy
w gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku w %**

2. Niepełnosprawni.

Osoby niepełnosprawne w gminie Janowiec Kościelny stanowią ok. 28% ludności gminy. Jest to najwyższy wskaźnik w porównaniu do sąsiednich gmin. Zbliżony wskaźnik ma jedynie gmina Janowo (25,8%). Pozostałe gminy w omawianym układzie porównawczym mają wskaźniki w przedziale od 12,9-19,3%.

Niepełnosprawni gminie Janowiec Kościelny w 2002 roku

Źródło: www.stat.gov.pl Baza Danych regionalnych, Narodowy Powszechny Spis Ludności i Mieszkań.
Opracowanie własne.

Struktura wykształcenia tej grupy społecznej jest wysoce niezadowalająca. Największą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i niższym.

Ponad 85% osób niepełnosprawnych jest biernych zawodowo – nie pracuje, nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest zarejestrowana jako bezrobotni.

Z grupy aktywnych zawodowo ponad 30% to osoby bezrobotne.

Prawidłowości dotyczące osób bezrobotnych jeszcze jaskrawiej widoczne są w grupie osób niepełnosprawnych.

Biorąc powyższe pod uwagę grupę osób niepełnosprawnych w gminie Janowiec Kościelny należy zaliczyć do grup społecznych wymagających wsparcia. Dotyczyć ono powinno w głównej mierze uzupełnienia wykształcenia i, na ile to możliwe, w zależności od stopnia niepełnosprawności, wzmocnienia aktywności zawodowej. Działania te powinny być połączone z rehabilitacją, rezultaty której, dzięki temu powinny być dużo lepsze.

3. Podopieczni GOPS

Głównymi przyczynami pozostawania osób z gminy Janowiec Kościelny pod opieką Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej jest ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. Mając na uwadze wcześniejsze rozważania można wysnuć wniosek, osoby należące do wcześniej opisanych grup społecznych stanowią największą grupę podopiecznych GOPS. Jest to potwierdzenie konieczności objęcia osób bezrobotnych i niepełnosprawnych szczególnym wsparciem.

Tabela 17

Liczba rodzin i osób pozostających pod opieką GOPS i tego przyczyny na terenie Gminy Janowiec Kościelny w 2002 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
ubóstwo	269	269	1089
ochrona macierzyństwa	66	66	324
bezrobocie	133	133	526
niepełnosprawność	118	118	331
długotrwała choroba	163	163	660
bezradność	12	12	64
alkoholizm	3	3	14
byli więźniowie	0	0	0

Źródło: Dane UG Janowiec Kościelny

2.9. Identyfikacja problemów

Sytuacja demograficzna i społeczna

Liczba ludności w gminie Janowiec Kościelny w ostatnich latach zmniejszyła się. Struktura demograficzna nie jest aktualnie zła aczkolwiek należy podjąć kroki zmierzające do jej utrzymania i zahamowania spadku ilości osób w wieku produkcyjnym.

Należy dążyć do stworzenia silnych wiejskich ośrodków, które odciążąby główny ośrodek gminy a jednocześnie przybliżyłyby usługi ludności. Dzięki temu istniałaby szansa na zatrzymanie osób młodych w gminie i poprawę niekorzystnej struktury demograficznej oraz powstrzymanie spadku liczby ludności wsi.

Warunki i jakość życia mieszkańców

Należy dążyć do zwiększenia dostępności opieki zdrowotnej. Brak apteki na terenie gminy z pewnością zwiększa koszty leczenia. Należy się zastanowić nad możliwością udostępnienia pomieszczeń na potrzeby apteki na preferencyjnych warunkach.

Niewystarczające jest zabezpieczenie opieki przedszkolnej. Należy przygotować projekt realizujący działanie 2.1 SPO RZL schemat a.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie istnieje sieć zaopatrująca ludność w gaz. Należy dążyć do realizacji przyłączenia do biegnącej przez teren gminy sieci wysokiego ciśnienia..

Dostępność sklepów na obszarach wiejskich jest znikoma. Samorząd gminny może pobudzić tego typu działalność udostępniając na korzystnych majątek gminy z przeznaczeniem na sklepy (dzierżawa lub sprzedaż).

Mieszkańcy gminy Janowiec Kościelny w znikomej części mają możliwości korzystania z kanalizacji. Szamba częstokroć w złym stanie technicznym stanowią zagrożenia dla środowiska naturalnego, a biorąc pod uwagę, że duża część terenów gminy korzysta z wodociągów, również dla zdrowia mieszkańców. Należy prowadzić inwestycje sanitarne zgodnie ze studium zagospodarowania przestrzennego.

Grupy społeczne wymagające wsparcia

Do grup wymagających wsparcia należą przede wszystkim osoby bezrobotne, biernie zawodowo i osoby niepełnosprawne. Bezrobocie jest również główną przyczyną korzystania ze świadczeń opieki społecznej. Wspólnym problemem stanowiącym przeszkodę w uzyskaniu pracy a przez to samodzielności i podniesienia własnej wartości, łączącym osoby bezrobotne i osoby niepełnosprawne jest niewystarczające wykształcenie lub niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb pracodawców.

Należy realizować projekty zmierzające do osiągnięcia tego celu. Możliwe będzie finansowanie ich w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. **Konieczne i niezwykle pilne wydaje się wprowadzenie systemu terapii i szkoleń dla osób zagrożonych marginalizacją społeczną. W rozwiązywanie problemów społecznych konieczne wydaje się włączenie organizacji pozarządowych, które mogłyby przejąć wiele zadań nadmiernie obciążających gminę i nie przynoszących pożądaných efektów.**

III. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.

1. Cel strategiczny nr 1.

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA INFRASTRUKTURALNEGO OBSZARU GMINY

2. Nazwa działania nr 1:

Budowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody.

3. Cel działania :

Poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury technicznej decydującej o możliwościach rozwojowych gminy. Tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej poprawa warunków życia na obszarach o najmniejszych perspektywach rozwojowych.

4. Uzasadnienie działania:

Realizacja tego celu powinna służyć zapewnieniu dostaw i dostępu do wody pitnej o wysokiej jakości dla wszystkich mieszkańców gminy, w ilościach zabezpieczających bieżące potrzeby oraz rozwój poszczególnych jednostek osadniczych. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości gminy powinno być dostosowane do potrzeb rozwoju funkcji gospodarczych w tych miejscowościach.

5. Powiązanie działania z innymi programami.

a)Zgodność ze strategią gminy.

Pierwszy cel strategiczny w rozwoju gminy: Stworzenie warunków do zagospodarowania terenów.

Drugi cel operacyjny: Rozwój infrastruktura technicznej.

b)Zgodność ze strategią powiatu nidzickiego.

Cel strategiczny rozwoju powiatu: Konkurencyjna gospodarka rolna i rozwój wsi.

Cel operacyjny: Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości.

c) Zgodność ze strategią województwa.

Trzeci cel strategiczny: Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania. Czwarty cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka wodna i sprawny system infrastruktury technicznej przeciwpowodziowej i

melioracyjnej. Piąty cel operacyjny: Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej.

d) Zgodność z innymi programami.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – Priorytet 3- Rozwój lokalny.

Działanie 3.1 Obszary wiejskie.

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Jednostki samorządu terytorialnego gminy, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie samorządów w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminny lub powiatowy, , podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowane z prawem Wspólnot Europejskich – wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny, , organizacje pozarządowe non -profit, w tym fundacje , stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe, inne jednostki publiczne.

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania.

Ogółem

2004-2006	802.000,-	2007-2013	359.000,-
-----------	-----------	-----------	-----------

Gmina

2004-2006	200.500,-	2007-2013	89.750,-
-----------	-----------	-----------	----------

8. Przyjęte mierniki:

a) wskaźniki:

- długość sieci wodociągowej.

b) rezultaty:

- ilość wody dostarczonej w m³/ miesiąc,
- stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągów do wszystkich bud. w%.

C oddziaływanie:

- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej,
- wielkość migracji(saldo).

Zadania inwestycyjne do działania nr 1.

Budowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1.	Budowa wodociągu we wsi Gwoździe	2004	-	3009 m. wodociągu	115.000,0	28.750,0	86.250,0
2.	Budowa wodociągu we wsi Połcie Młode	2005	-	4342 m. wodociągu	165.000,0	41.250,0	123.750,0
3.	Budowa wodociągu „Smolany”	-	2007	5500 m. wodociągu	209.000,0	52.250,0	156.750,0
4.	Budowa wodociągu „Zaborowo”	2005-2006	-	9800 m. wodociągu	372.000	93.000,0	279.000,0
5.	Budowa wodociągu „Zabłocie Kanigowskie”	-	2008	4500 m. wodociągu	150.000	37.500,0	112.500,0
	Razem koszty	802.000,0	359.000,0		1.161.000,-	290.250,-	870.750,-

Dane : Urząd Gminy Janowiec Kościelny, lipiec 2004 rok, opracowanie własne.

2. Nazwa działania nr 2:

Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.

3. Cel działania :

Poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury technicznej decydującej o możliwościach rozwojowych gminy. Tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej poprawa warunków życia na obszarach o najmniejszych perspektywach rozwojowych.

4. Uzasadnienie działania:

Realizacja tego celu powinna służyć zapewnieniu warunków do ochrony środowiska naturalnego i zdrowia mieszkańców oraz rozwój poszczególnych jednostek osadniczych. Sieć wodociągowa poszczególnych miejscowości gminy powinno być dostosowane do potrzeb rozwoju funkcji gospodarczych w tych miejscowościach.

5. Powiązanie działania z innymi programami.

a) Zgodność ze strategią gminy.

Pierwszy cel strategiczny w rozwoju gminy: Stworzenie warunków do zagospodarowania terenów.

Drugi cel operacyjny: Rozwój infrastruktura technicznej.

b) Zgodność ze strategią powiatu nidzickiego.

Cel strategiczny rozwoju powiatu: Konkurencyjna gospodarka rolna i rozwój wsi.

Cel operacyjny: Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości.

c) Zgodność ze strategią województwa.

Trzeci cel strategiczny: Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania. Czwarty cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka wodna i sprawny system infrastruktury technicznej przeciwpowodziowej i melioracyjnej. Piąty cel operacyjny: Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej.

d) Zgodność z innymi programami.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – Priorytet 3- Rozwój lokalny.
Działanie 3.1 Obszary wiejskie.

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Jednostki samorządu terytorialnego gminy, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie samorządów w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminny lub powiatowy, , podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowane z prawem Wspólnot Europejskich – wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny, , organizacje pozarządowe non -profit, w tym fundacje , stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe, inne jednostki publiczne.

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania.

Ogółem

2004-2006	1.200.000,-	2007-2013	3.700.000,-
-----------	-------------	-----------	-------------

Gmina

2004-2006	300.000,-	2007-2013	925.000,-
-----------	-----------	-----------	-----------

8. Przyjęte mierniki:

b) wskaźniki:

- długość sieci kanalizacji sanitarnej.

b) rezultaty:

- ilość ścieków odprowadzonych w m³/ miesiąc,
- stosunek ilości budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej do wszystkich bud. w %.

C oddziaływanie:

- liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej,
- wielkość migracji(saldo).

Zadania inwestycyjne do działania nr 2.

Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1.	Budowa oczyszczalni ścieków „Safronka”	2004	-	1 oczyszczalnia ścieków	1.200.000,0	300.000,0	900.000,0
2.	Budowa oczyszczalni ścieków „Nowa Wieś Wielka”	-	2007	1 oczyszczalnia ścieków	2.500.000,-	625.000,-	1.875.000,-
3.	Budowa oczyszczalni ścieków „Szczepkowo Borowe”	-	2010	1 oczyszczalnia ścieków	1.200.000,-	300.000,-	900.000,-

Dane : Urząd Gminy Janowiec Kościelny, lipiec 2004 rok, opracowanie własne.

1. Cel strategiczny nr 2.

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA INFRASTRUKTURALNEGO OBSZARU GMINY

2. Nazwa działania nr 3.

Budowa i modernizacja dróg gminnych.

3. Cel działania :

Celem działania jest budowa dróg, które poprawią dostępność komunikacyjną gminy, umożliwią szybsze i bezpieczniejsze powiązania pomiędzy ośrodkami centralnymi, obszarami województw oraz umożliwiają dostęp do sieci dróg krajowych, w celu zwiększenia atrakcyjności lokalizowania działalności gospodarczej, unikania zatłoczenia na drogach oraz zmniejszenia obciążeń środowiskowych. Celem działania jest zwiększenie atrakcyjności lokalizowania działalności gospodarczej, unikania zatłoczenia na drogach oraz zmniejszenia obciążeń środowiskowych.

4. Uzasadnienie działania:

Drogi układu podstawowego powinny zapewnić powiązanie gminy z województwem oraz pełnić funkcję głównych powiązań sieci osadniczej na obszarze gminy. Głównym celem strategicznym w układzie komunikacyjnym jest dobre powiązanie gminy z krajem i województwem, oraz sprawne i bezpośrednie powiązania wewnątrz gminy. Cel ten osiągnie się poprzez poprawę stanu technicznego dróg, który na obszarze gminy jest jednym z głównych problemów. Odnowy i modernizacji sukcesywnej wymagają wszystkie drogi wymienione w układzie podstawowym.

Problemem w funkcjonowaniu podstawowego układu komunikacyjnego są mosty, które są w złym stanie technicznym.

W dalszej kolejności należy przebudować mosty, które są w dobrym stanie technicznym, ale są obiektami nienormatywnym z uwagi na parametry techniczne.

W układzie pomocniczym drogi wojewódzkie wymagają sukcesywnej odnowy i modernizacji. Należy poprawić stan techniczny dróg gminnych i zapewnić widoczność na łukach. W celu lepszego skomunikowania gminy należy na drogach gminnych położyć nawierzchnię twardą ulepszoną.

Dla zaspokojenia potrzeb użytkowników drogi oraz potrzeb związanych z funkcjonowaniem dróg należą - miejsca obsługi podróżnych (MOP) w zależności od oferowanego programu usług rozróżnia się MOP wypoczynkowy i wypoczynkowo-usługowy. MOP wypoczynkowy wyposażony jest w stanowiska postojowe dla samochodów osobowych i ciężarowych, urządzenia wypoczynku ławy, stoły, małą gastronomię, urządzenie sanitarne - MOP I.

5. Powiązanie działania z innymi programami.

a) zgodność ze strategią gminy.

Pierwszy cel strategiczny w strategii rozwoju gminy: Stworzenie warunków do zagospodarowania.

Drugi cel strategiczny: rozwój infrastruktury technicznej, w tym poprawa stanu dróg lokalnych

b) zgodność ze strategią powiatu nidzickiego.

Cel strategiczny: Rozwój przedsiębiorczości.

Cel operacyjny: Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej.

c) zgodność z strategią województwa

Trzeci cel strategiczny :

Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania

Pierwszy cel operacyjny:

Zwiększenie dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności regionu.

d) zgodność z innymi programami

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – Priorytet 3- rozwój lokalny oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.

Działanie 3.1 Obszary wiejskie.

Działanie 1.1 Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego.

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Jednostki samorządu terytorialnego gminy, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu

terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie samorządów w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminny lub powiatowy, , podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowane z prawem Wspólnot Europejskich – wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny, , organizacje pozarządowe non -profit, w tym fundacje , stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe, inne jednostki publiczne.

6. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania.

Ogółem:

2004-2006	548.825,-	2007-2013	2.333.350,-
-----------	-----------	-----------	-------------

Gmina

2004-2006	137.213,-	2007-2013	583.337,50
-----------	-----------	-----------	------------

7. Przyjęte mierniki:

a)produkty: długość dróg gminnych,

b) rezultaty: ilość km zmodernizowanej drogi

d) oddziaływanie: wielkość migracji (saldo)

8.Zadania inwestycyjne do działania nr 3.

Działanie: Budowa i modernizacja dróg.

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1.	Modernizacja drogi gminnej Janowiec Kościelny- Szczepkowo Skrody	-	2010	3,0 km	752.500,-	188.125,-	564.375,-
2.	Modernizacja drogi gminnej Janowiec Koś.- Piotrkowo	2005	-	3,5 km	11.825,-	2.956,25	8.868,75
3.	Modernizacja drogi gminnej w Napierkach	2005	-	1,5 km	215.000,-	53.750,-	161.250,-

4.	Modernizacja drogi gminnej(place, ulice) Janowiec K.	2006	-	0,9km + 6000m ² polbruk	322.000,-	80.500,-	241.500,-
5	Modernizacja drogi gminnej Janowiec K.- Jastrząbki	-	2007	2,0 km	150.000,-	37.500,0	112.500,-
6	Modernizacja drogi gminnej Szczepkowo B.- Smolany Żardawy	-	2011	2,0 km	330.000,-	82.500,-	247.500,-
7	Modernizacja drogi gminnej w Szczepkowie Borowe (ulice wewnętrzne)	-	2008	0,5 km	32.200,-	8.050,-	24.150,-
8	Modernizacja drogi gminnej Nowa Wieś Wielka(ulice, place)	-	2008	0,3km +1500m ² plac	215.000,-	53.750,-	161.250,-
9	Modernizacja drogi gminnej Jabłonowo-Bielawy	-	2008	3.0 km	11.825,-	2.956,25	8.868,75
10	Modernizacja drogi gminnej Kołaki-Leśniki	-	2008	1,0 km	430.000,-	107.500,-	322.500,-
11	Modernizacja drogi gminnej Jabłonowo-Napierki	-	2008	5,0 km	11.825,-	2.956,25	8.868,75
12	Modernizacja drogi Kołaki- Jabłonowo Dyby	-	2008	0,7 km	400.000,-	100.000,-	300.000,-
13	Modernizacja drogi gminnej w Janowcu Szlacheckim	2005	—	0,3 km	45.000	45.000	—

	Razem	548.825,-	1.933.350,-		2.482.175,-	620.543,75	1.861.631,25
--	--------------	------------------	--------------------	--	--------------------	-------------------	---------------------

Dane: Urząd Gminy Janowiec Kościelny, lipiec 2004 rok, opracowanie własne

1. Cel strategiczny nr 3.

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA INFRASTRUKTURALNEGO OBSZARU GMINY

2. Nazwa działania nr4 .

Poprawa jakości powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

3. Cel działania :

Modernizacja sieci energetycznej oraz wykorzystanie lokalnych źródeł energii. (energia, wiatrowa, wodna, kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, energia uzyskiwana z wykorzystania biomasy i inne). Poprawa jakości środowiska.

4.Uzasadnienie działania:

Właściwa i nowoczesna sieć energetyczna powinna stanowić podbudowę procesów gospodarczych na obszarach rozwojowych określonych w Studium Zagospodarowania Przestrzennego gminy. Powinna również, zaspokajać potrzeby mieszkańców gminy przyczyniając się do poprawy warunków życia.

5.Powiązanie działania z innymi programami.

a)zgodność ze strategią gminy

Drugi cel strategiczny: rozwój infrastruktury gminy.

b) zgodność ze strategią powiatu nidzickiego.

Cel strategiczny rozwoju powiatu nidzickiego: Atrakcyjna oferta turystyczna.

Cel operacyjny: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej.

c)zgodność ze strategią województwa.

Trzeci cel strategiczny: Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania. Szósty cel operacyjny: Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii.

d)zgodność z innymi programami.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3- rozwój lokalny oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.

Działanie 3.1 Obszary wiejskie.

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Jednostki samorządu terytorialnego gminy, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie samorządów w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminny lub powiatowy, , podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowane z prawem Wspólnot Europejskich – wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny, , organizacje pozarządowe non -profit, w tym fundacje , stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe, inne jednostki publiczne.

7. Nakłady niezbędne do działania.

Ogółem			
2004-2006	600.000,-	2007-2013	0,0
Gmina			
2004-2006	100.000,-	2007-2013	0,0

8. Przyjęte mierniki.

- produkty: ilość obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- rezultaty: moc energii (moc zainstalowana) pochodząca ze źródeł odnawialnych (MW)
- oddziaływanie: wielkość migracji (saldo),

Zadania inwestycyjne do działania nr 4

POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WYKORZYSTANIE
ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1	Modernizacja kotłowni na drewno kawałkowe w budynku szkoły w Janowcu Kościelnym, zasilającej dodatkowo 5 budynków komunalnych	2005	-	1 kotłownia zmodernizowana, 550m sieci ciepłowniczej	600.000,-	100.000,-	500.000,-
	Razem	600.000,-			600.000,-	100.000,-	500.000,-

Źródła: Urząd Gminy Janowiec Kościelny, lipiec 2004 rok- opracowanie własne.

1. Cel strategiczny nr 4.

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA INFRASTRUKTURALNEGO OBSZARU GMINY

2. Nazwa działania nr 5.

Wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami.

3. Cel działania :

Wzrost ilości gospodarstw domowych objętych systemem selektywnej zbiórki odpadów poprzez stworzenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów na poziomie lokalnym, obejmującego m.in. odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców, odzyskiwanie surowców wtórnych, recykling, kompostowania odpadów organicznych, itp. Poprawa jakości środowiska.

4. Uzasadnienie działania:

Kontrola i sterowanie elementami dotyczącymi gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów powinna obejmować: ilość powstających odpadów, poziom techniczny i sanitarny miejsc oraz sprzętu do gromadzenia i wywozu, częstotliwości usuwania odpadów, objęcie usługami wywozu wszystkich mieszkańców i właścicieli posesji, poziom świadczonych usług, warunki dostępności zakładu unieszkodliwiania dla wszystkich mieszkańców, oddziaływanie na środowisko, stan sanitarny wysypiska, ilość i jakość przyjmowanych na wysypisko odpadów, efektywność ekonomiczną w aspekcie cen usług, planu modernizacji i rozbudowy systemu usuwania odpadów. Gromadzenie odpadów komunalnych jest pierwszym elementem systemu gospodarki odpadami. Jest również jedną z funkcji utrzymania czystości na wsi. Wprowadzenie systemu zagospodarowania odpadów spowoduje zmniejszenie ilości i uciążliwości odpadów trafiających na gminne wysypisko śmieci. Umożliwi również odzyskiwanie i wtórne użycie przedmiotów, materiałów i energii.. Pozwoli również zmienić styl konsumpcji i zachowań mieszkańców gminy na bardziej proekologiczny.

5. Powiązanie działań z innymi programami.

a) Zgodność ze strategią gminy.

Siódmy cel strategiczny gminy: poprawa warunków życia mieszkańców wsi.

b) Zgodność ze strategią powiatu nidzickiego.

Cel strategiczny rozwoju powiatu nidzickiego: Konkurencyjna gospodarka rolna i rozwój wsi.

Cel operacyjny: Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości.

c) Zgodność ze strategią województwa.

Trzeci cel strategiczny: Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania. Pierwszy cel operacyjny: Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej.

d) Zgodność z innymi programami.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – rozwój lokalny oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Działanie 3.1 Obszary wiejskie.

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu działań

Jednostki samorządu terytorialnego gminy, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie samorządów w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminny lub powiatowy, , podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowane z prawem Wspólnot Europejskich – wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny, , organizacje pozarządowe non -profit, w tym fundacje , stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe, inne jednostki publiczne.

7. Nakłady niezbędne do wdrażania działania.

Ogółem

2004-2006	2.500.000,-	2007-2013	1.500.000,-
-----------	-------------	-----------	-------------

Gmina

2004-2006	625.000,-	2007-2013	375.000,-
-----------	-----------	-----------	-----------

8. Przyjęte mierniki.

a) produkty: Ilość wdrożonych projektów selektywnej zbiórki odpadów stałych i recyklingu oraz projektów gospodarki odpadami stałymi,

b) oddziaływanie: - wielkość migracji (saldo)

Zadania inwestycyjne do działania nr 5.

WPROWADZENIE KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU GOSPODARKI
ODPADAMI.

	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1	Budowa własnego składowiska śmieci w m. Kuce	2006	-	1 obiekt systemu gospodarki odpadami stałymi	2.500.000	625.000,-	1.875.000,-
2	Budowa wspólnego, międzygminnego składowiska śmieci.	-	2007	1 obiekt systemu gospodarki odpadami stałymi	1.500.000,-	375.000,-	1.125.000,-
		2.500.000,-	1.500.000,-		4.000.000,-	1.000.000,-	3.000.000,-

Źródło Urząd Gminy Janowiec Kościelny, lipiec 2004 roku- opracowanie własne

Działanie 3.5.1

Cel strategiczny 5.

POPRAWA ZAOPATRZENIA W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ OBSZARU GMINY.

1. Nazwa działania nr 6:

Budowa i modernizacja bazy edukacyjnej i sportowej.

2. Cel działania:

- stworzenie warunków dla rozwoju placówek działających w systemie oświaty,
- podniesienie jakości kształcenia i poprawy dostępu do edukacji,
- zwiększenie dostępu do sportu dla społeczności lokalnych.

3. Uzasadnienie działania:

Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji pomiędzy uczniami z obszarów wiejskich i miejskich oraz poprawa dostępu społeczności lokalnych do infrastruktury sportowej.

Osiągnięcie celów strategicznych Narodowego Planu Rozwoju wyszczególnionych jako rozwój konkurencyjnej, opartej na wiedzy gospodarki, promocja zatrudnienia i zapewnienie spójności społecznej wymaga odpowiednich inwestycji w infrastrukturę edukacyjną i sportową.

W Polsce niski poziom wykształcenia osób dorosłych, w porównaniu ze średnią krajów OECD jest nadal niski. Na terenach wiejskich poziom wykształcenia jest relatywnie niższy niż w mieście. Wyraźnie widoczne są dysproporcje pomiędzy miastem a wsią pod względem dostępu do edukacji przedszkolnej. Ponadto istnieje wyraźna różnica pomiędzy osiągnięciami uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i miejskich. Różnica ta zwiększa się wraz z postępem kariery edukacyjnej.

Dzisiaj tylko 4,3% dorosłych żyjących na obszarze wiejskim posiada wyższe wykształcenie. Niski poziom wykształcenia stanowi również ważny problem społeczny i barierę dla transformacji, szczególnie na wsi. Przeszło 40% ludzi w wieku 15- 24 lata i aż 45% w wieku 40-49 zamieszkujących obszary wiejskie posiada tylko wykształcenie

podstawowe. Co więcej , większość dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma trudności w dostępie do edukacji. Według danych M.E.N.i S. tylko 15% dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi , pomiędzy rokiem życia 15 a 19 , kończy szkołę średnią , podczas gdy 46% uczęszcza do szkół specjalnych.

Dlatego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną mają kluczowe znaczenie dla pogłębienie spójności społecznej i poprawy szans edukacyjnych.

W ostatnich latach sport nie należał w Polsce do priorytetowych dziedzin w polityce państwa. Nakłady na rozwój infrastruktury sportowej były na nie zadowalającym poziomie, szczególnie na szczeblu lokalnym. Równocześnie badania wskazują na pogarszający się stan wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców tych obszarów. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest niedostatek aktywności ruchowej, który wynika m.in. z braku dostępu do infrastruktury na odpowiednim poziomie.

4. Powiązanie działania z innymi programami.

a) zgodność ze strategią gminy:

Trzeci cel strategiczny w strategii rozwoju gminy: *Poprawa jakości kształcenia.*

Drugi cel strategiczny: rozwój infrastruktury technicznej gminy.

b) zgodność ze strategią powiatu nidzickiego:

Cel strategiczny w strategii rozwoju powiatu: *Skuteczna edukacja.*

Cel operacyjny: *Poprawa stanu infrastruktury społecznej.*

c) zgodność ze strategią województwa:

Drugi cel strategiczny: Sprawny system edukacyjny dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich. Drugi cel operacyjny: Restrukturyzacja i rozwój obszarów wiejskich tworzących warunki dla nowej działalności.

d) zgodność z innymi programami:

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego , Priorytet 3- rozwój lokalny oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
Działanie 3.5 Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1.

5. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. szkoły, spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego); związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; inne jednostki publiczne, osoby prawne i

fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w świetle przepisów ustawy o systemie oświaty, organizacje pozarządowe a także osoby prawne prowadzące statutową działalność w zakresie oświaty, wychowania i sportu.

6. Nakłady niezbędne do działania

Ogółem:

2004-2006	2.700.000,-	2007-2013	0,0
-----------	-------------	-----------	-----

Gmina

2004-2006	675.000,-	2007-2013	0,0
-----------	-----------	-----------	-----

7. Przyjęte mierniki:

produkty: powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne i sportowe(m²)

rezultaty: liczba uczniów i wychowanków korzystających z lokalnych obiektów edukacyjnych(osoby)

oddziaływanie: udział osób pozostających na miejscu celem edukacji (%) w tym: udział osób, które ukończyły na miejscu szkołę średnią oraz udział osób, które ukończyły na miejscu szkołę wyższą.

Zadania inwestycyjne do działania 6.

BUDOWA I MODERNIZACJA BAZY EDUKACYJNEJ I SPORTOWEJ.

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1.	Dokończenie budowy gimnazjum w Janowcu Kościelnym	2004-2005	-	1 nowy obiekt edukacyjny wybudowany	1.600.000,-		
2.	Budowa sali gimnastycznej w Janowcu Kościelnym	2005-2006	-	1 obiekt sport. wybudowany	900.000,-		
3.	Modernizacja budynku „ Starej Szkoły” w Janowcu Kościelnym.	2006	-	1 obiekt edukacyjny zmodernizowany	200.000,-		
4	Modernizacja boiska sportowego w m. Kuce	2004-2006	-	1 boisko zmodernizowane	100.000,-		
5	Budowa boiska sportowego w Safronce	2005-2006	-	1 boisko wybudowane	25.000,-		
6	Budowa boiska sportowego w Janowcu Kościelnym.	2005	-	1 boisko wybudowane	25.000,-		
	Razem	2.700.000,-	0,0		2.700.000,-	675.000,-	2.025.000,-

Dane :Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym, lipiec 2004 rok- opracowanie własne.

1. Nazwa działania nr 7:

Budowa i modernizacja bazy turystycznej i kulturalnej.

2. Cel działania nr 7.

- zwiększenie dostępu do sportu przez społeczności lokalne.
- podniesienie jakości kształcenia i poprawy dostępu do edukacji,
- zwiększenie dostępu do dóbr kultury przez społeczności lokalne.

3. Uzasadnienie działania:

Dla zwiększenia zainteresowania potencjalnych inwestorów lokalnych i zewnętrznych tworzeniem i rozwijaniem przedsięwzięć gospodarczych oraz zachęcenia do osiedlania się, gmina będzie dążyła do stworzenia odpowiednich, dobrze wyposażonych, dostępnych i sprawnie funkcjonujących placówek kultury, turystyki i sportu.

4. Powiązanie działania z innymi programami.

b) zgodność ze strategią gminy:

Drugi cel strategiczny w strategii rozwoju gminy: *Rozwój infrastruktury gminy*

Ósmy cel operacyjny: Opracowanie gminnego produktu agroturystycznego.

b) zgodność ze strategią powiatu nidzickiego:

Cel strategiczny w strategii rozwoju powiatu: *Atrakcyjna oferta turystyczna.*

Cel operacyjny:

- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej ,
- *Integracja społeczna*

c) zgodność ze strategią województwa:

Drugi cel strategiczny: Sprawny system edukacyjny dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich. Drugi cel operacyjny: Restrukturyzacja i rozwój obszarów wiejskich tworzących warunki dla nowej działalności.

d) zgodność z innymi programami:

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego , Priorytet 3- rozwój lokalny oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów
Działanie 3.5 Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. szkoły, spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego); związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; inne jednostki publiczne, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w świetle przepisów ustawy o systemie oświaty, organizacje pozarządowe a także osoby prawne prowadzące statutową działalność w zakresie oświaty, wychowania i sportu.

6. Nakłady niezbędne do działania

Ogółem:

2004-2006	530.000,-	2007-2013	150.000,-
-----------	-----------	-----------	-----------

Gmina

2004-2006	132.500,-	2007-2013	37.500,-
-----------	-----------	-----------	----------

7. Przyjęte mierniki:

Produkty:- ilość projektów z zakresu lokalnej kultury (w tym dziedzictwa kultury).

Rezultaty: - liczba osób korzystających ze zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów kultury.

Zadania inwestycyjne do działania 7.

BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I
KULTURALNEJ.

lp	Nazwa zadania	Czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia		
		2004-2006	2007-2013		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne
1.	Utworzenie ścieżki rowerowej szlakiem pobożańskich kurhanów	2006	-	25km trasy	15.000,-	3.750,-	11.250,-
2.	Budowa parkingów przy cmentarzysku średniowieczny w Pokrzywnicy	2006	-	500m ² parkingu	15.000,-	3.750,-	11.250,-
3.	Adaptacja biurowca po byłym ZR Safronka na świetlicę wiejską	2006	-	1 obiekt kultury zaadaptowany	500.000,-	125.000,-	375.000,-
4	Modernizacja Domu Strażaka w Janowcu Kościelnym	-	2008	Modernizacja 400m ² obiektu kultury	150.000,-	37.500,-	112.500,-
	Razem	530.000,-	150.000,-		680.000,-	170.000,-	510.000,-

Dane :Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym, lipiec 2004 rok- opracowanie własne.

IV. PLAN FINANSOWY - wydatki inwestycyjne na lata 2004-2006

lp	Nazwa zadania	Nakłady do poniesienia			Źródło finansowania
		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne	
1.	Budowa wodociągu we wsi Gwoździe	115.000,0	28.750,-	86.250,-	Budżet gminy Fundusze strukturalne UE
2	Budowa wodociągu we wsi Połcie Małe	165.000,0	41.250,0	123.750,0	Budżet gminy Fundusze strukturalne UE
3.	Adaptacja biurowca po byłym ZR Safronka na świetlicę wiejską	500.000,-	125.000,-	375.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
4.	Budowa wodociągu „Zaborowo”	372.000	93.000,0	279.000,0	Budżet gminy Fundusze UE
5.	Modernizacja kotłowni na drewno kawałkowe w budynku szkoły w Janowcu Kościelnym, zasilającej dodatkowo 5 budynków komunalnych	600.000,-	100.000,-	500.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
6.	Budowa własnego składowiska śmieci w Kuce	2.500.000,-	625.000,-	1.875.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
7.	Modernizacja drogi gminnej Janowiec Koś.- Piotrkowo	11.825,-	2.956,25	8.868,75	Budżet gminy Fundusze UE
8.	Modernizacja drogi gminnej w Napierkach	215.000,-	53.750,-	161.250,-	Budżet gminy Fundusze UE
9.	Modernizacja drogi gminnej(place, ulice) Janowiec K.	322.000,-	80.500,-	241.500,-	Budżet gminy Fundusze UE
10.	Dokończenie budowy gimnazjum w Janowcu Kościelnym	1.600.000,-	400.000,-	1.200.000,-	Budżet gminy Fundusze UE

11	Modernizacja drogi gminnej w Janowcu Szlacheckim	45.000	45.000		Budżet Gminy
12.	Budowa sali gimnastycznej w Janowcu Kościelnym	900.000,-	225.000,-	675.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
13.	Modernizacja budynku „Starej Szkoły” w Janowcu k.	200.000,-	50.000,-	150.000,-	Budżety gmin zrzeszonych, fundusze UE
14.	Modernizacja boiska sportowego w m. Kuce	100.000,-	25.000,-	75.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
15.	Budowa boiska sportowego w Szafronce	25.000,-	6.250,-	18.750,-	Budżet gminy Fundusze UE
16.	Budowa boiska sportowego w Janowcu K.	25.000,-	6.250,-	18.750,-	Budżet gminy Fundusze UE
17.	Utworzenie ścieżki rowerowej szlakiem pobożańskich kurhanów	15.000,-	3.750,-	11.250,-	Budżet gminy Fundusze UE
18.	Budowa parkingów przy cmentarzysku średniowiecznym w Pokrzywnicy	15.000,-	3.750,-	11.250,-	Budżet gminy Fundusze UE
19.	Budowa oczyszczalni ścieków „Safronka”	1.200.000,0	300.000,0	900.000,0	Budżet gminy Fundusze UE
	Razem	8.925.825,-	2.265.206,25	6.710.618,75	

V. PLAN FINANSOWY NA LATA 2007- 2013.

lp	Nazwa zadania	Nakłady do poniesienia			Źródło finansowania
		ogółem	gmina	Środki zewnętrzne	
1	Budowa wodociągu „Smolany”	209.000,0	52.250,0	156.750,0	Budżet gminy Fundusze UE
2	Budowa wodociągu „Zabłocie Kanigowskie”	150.000,0	37.500,0	112.500,0	Budżet gminy Fundusze UE

3	Modernizacja drogi gminnej Janowiec Kościelny- Szczepkowo Skrody	752.500,0	188.125,0	564.375,0	Budżet gminy Fundusze UE
4	Modernizacja drogi gminnej Janowiec K.- Jastrząbki	150.000,-	37.500,-	112.500,-	Budżet gminy Fundusze UE
5	Modernizacja drogi gminnej Szczepkowo B.- Smolany Żardawy	330.000,-	82.500,-	247.500,-	Budżet gminy Fundusze UE
6	Modernizacja drogi gminnej w Szczepkowie B. (ulice wewnętrzne)	32.200,-	8.050,-	24.150,-	Budżet gminy Fundusze UE
7.	Modernizacja drogi gminnej Nowa Wieś Wielka(ulice, place)	215.000,-	53.750,-	161.250,-	Budżet gminy Fundusze UE
8	Modernizacja drogi gminnej Jabłonowo-Bielawy	11.825,-	2.956,25	8.868,75	Budżet gminy Fundusze UE
9	Modernizacja drogi gminnej Kołaki- Leśniki	430.000,-	107.500,-	322.500,-	Budżet gminy Fundusze UE
10	Modernizacja drogi gminnej Jabłonowo-Napierki	11.825,-	2.956,25	8.868,75	Budżet gminy Fundusze UE
11	Budowa wspólnego, międzygminnego składowiska śmieci.	1.500.000,-	375.000,-	1.125.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
12	Modernizacja Domu Strażaka w Janowcu Kościelnym	150.000,-	37.500,-	112.500,-	Budżet gminy Fundusze UE
13	Budowa oczyszczalni ścieków „Nowa Wieś Wielka”	2.500.000,-	625.000,-	1.875.000,-	Budżet gminy Fundusze UE

14	Budowa oczyszczalni ścieków „Szczepkowo Borowe”	1.200.000,-	300.000,-	900.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
15	Budowa oczyszczalni ścieków „Napierki”	1.000.000,-	250.000,-	750.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
	Modernizacja drogi Kołaki- Jabłonowo Dyby	400.000,-	100.000,-	300.000,-	Budżet gminy Fundusze UE
	Razem	7.942.350,-	1.985.587,50	5.956.762,50	

VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Produkty:

1. Długość dróg gminnych (km).
2. Długość sieci rozdzielczej wodociągów (km).
3. Ilość urządzeń zaopatrzenia w wodę (szt).
4. Długość sieci kanalizacyjnych (km).
5. Ilość oczyszczalni ścieków (szt).
6. Ilość wdrożonych projektów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu oraz projektów gospodarki odpadami komunalnymi (szt.).
7. Ilość elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii (szt).
8. Ilość projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego pod inwestycje (szt).
9. Ilość projektów z zakresu lokalnej kultury, w tym ochrony dziedzictwa kultury (szt.).
10. Ilość projektów z zakresu lokalnej infrastruktury turystycznej (szt.).

Rezultaty:

1. Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy i modernizacji dróg oraz uzbrojenia terenu (ha).
2. Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu i kanalizacji do wszystkich budynków (%).
3. Ilość ścieków odprowadzanych i /lub oczyszczanych (m³/ miesiąc).
4. Ilość energii (moc zainstalowana) pochodzącej ze źródeł odnawialnych (MW).

Oddziaływanie:

1. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej (osoby).
  2. Wielkość migracji (saldo).
  3. Liczba mieszkańców podłączonych do internetu szerokopasmowego (szt).
-

VII. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.

1. rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań, dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych,
2. analiza uwarunkowań rozwoju zewnętrznych i wewnętrznych gminy,
3. określenie diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy,
4. określenie z Samorządem Gminy kierunków jej rozwoju oraz hierarchii zadań krótko – i długoterminowych.
5. przyjęcie koncepcji kierunków rozwoju gminy,
6. określenie zasad polityki przestrzennej na obszarze gminy,
7. czynności formalno-prawne.
8. realizacja zadań
9. monitoring realizacji poszczególnych etapów Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny.
10. Promocja działań gminy oraz budowanie dobrego wizerunku.
11. Ewaluacja etapów Planu Rozwoju Lokalnego oraz dostosowywanie go do nowych sytuacji.

Poszczególne etapy opracowania będą konsultowane z Radę Gminy oraz społecznością lokalną.

VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

Grupa lokalnych liderów , stanowiąca reprezentatywny przekrój społeczny gminy będzie uczestniczyła w ustaleniu kierunków rozwoju gminy i wyznaczy hierarchię zadań inwestycyjnych na lata 2004 – 2006 oraz długoterminowych do roku 2008 i dłużej. Kierunki rozwoju gminy powinny być komplementarne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy oraz Programem Ochrony Środowiska. Ustalone kierunki rozwoju powinny uwzględniać politykę powiatu, województwa Polski i Unii Europejskiej , winny też zawierać priorytety wymienionych polityk. Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań będą przygotowywały 2 razy w roku sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji inwestycji. Monitorowanie osiągania wskaźników oraz przygotowanie sprawozdań winno powierzyć się ekspertom zewnętrznym , którzy będą informowali liderów Planu Rozwoju Lokalnego – Zespół Monitorujący o wynikach jego realizacji 2 razy w roku.

Rok po zakończeniu każdego etapu Planu Rozwoju Lokalnego eksperci winni dokonać ewaluacji działań oraz zaproponować gminie ewentualne zmiany programu. Każdy etap, każda zmiana winny być przyjmowane w drodze Uchwały Rady Gminy.

Tylko takie podejście do Planu Rozwoju Lokalnego gwarantuje, że nie będzie on kolejnym martwym dokumentem , lecz żywym wnoszącym gminie możliwości dokonywania zmian w miarę jej rozwoju.

1. Sposoby oceny realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Plan będzie systematycznie badany w aspekcie realizacji założonych zadań, zgodności z harmonogramem , zgodności finansowej i prawnej (m.in. Ustawy Prawo Zamówień Publicznych). Ocena będzie dokonywana 2 razy w roku przez ekspertów zewnętrznych a jej wyniki prezentowane liderom PRL .Każda ewentualna zmiana będzie przyjmowana w drodze Uchwały Rady Gminy. W przedstawionych przez ekspertów ocenach winny znaleźć się także wyniki osiągniętych wskaźników , które potwierdzą lub podważą słuszność działań podjętych w ramach programu.

2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

W grupie liderów Planu Rozwoju Lokalnego gminy powinny znaleźć się osoby reprezentujące przekrój społeczny , a więc przedstawiciele biznesu oraz organizacji pozarządowych. Uczestnicząc w opracowaniu programu , później w ocenie realizacji jego etapów będą identyfikować się z jego celami. Stworzenie aktywnych grup społecznych jest najważniejszym warunkiem powodzenia w realizacji planu. Wyzwolenie aktywności mieszkańców pomoże władzom gminy w rozwiązywaniu wielu problemów społecznych. Wypracowanie modelu współpracy gminy ze społeczeństwem będzie zadaniem niełatwym , delikatnym, wymagającym cierpliwości i dobrej woli wszystkich . Dobrze byłoby zaangażować do tego zadania ekspertów zewnętrznych , którzy będą również mediatorami.

Dobrym i pewnym sposobem aktywizowania mieszkańców jest realizacja projektów miękkich , dających szansę do spotkań władz gminy z grupami mieszkańców oraz realizacji działań integrujących ku pożytkowi społeczeństwa gminy.

3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny.

- Zaangażowanie liderów Planu Rozwoju Lokalnego w jego opracowanie .
- Przyjęcie Planu Rozwoju Lokalnego drogą Uchwały Rady Gminy Janowiec Kościelny.
- Informowanie mieszkańców na zebraniach wiejskich.
- Informacja w lokalnych mediach o możliwości zapoznania się z programem rozwoju gminy.
- Zachęcanie liderów do aktywności we wszystkich etapach wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.
- Zorganizowanie konferencji , na której zostanie wyjaśnione znaczenie Planu Rozwoju Gminy dla jego mieszkańców, gdzie zostaną przedstawione plany działań oraz harmonogram.
- Realizacja projektów miękkich angażujących mieszkańców gminy i rozwijających gminę społecznie.
- Monitorowanie, sprawozdania i raporty z realizacji planu będą stwarzały konieczność zaangażowania się liderów w realizację planu oraz pozwolą na dokonywanie zmian dla dobra gminy.
- Systematyczne informowanie społeczeństwa o zadaniach realizowanych w ramach planu.

- Umieszczania informacji na tablicach ogłoszeń zwyczajowo czytanych przez mieszkańców.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz przedsiębiorcami w celu optymalizacji działań związanych z wdrażaniem i realizacją Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Janowiec Kościelny.